ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

Знай наших!

Просто передплати — і читай газету

СТОР. 9

Волонтерство

Берегиня Маріуполя

СТОР. 10

Історія

З братами не воюють

СТОР. 12

№ 110 (6364) СЕРЕДА, 15 ЧЕРВНЯ 2016 РОКУ WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

Найгарячіші точки на Донбасі: шахта «Бутовка», Піски та Авдіївка

Понад 40 ворожих атак зафіксовано на сході країни за останню добу (станом на 14.06). За даними прес-центру АТО, бойовики випустили 20 мін по Невельському, що неподалік Донецька. Ворог вів вогонь із мінометів також поблизу Ленінського, Новгородського, Опитного та Авдіївки. Близько опівночі для обстрілів укріплень у районі Кам'янки та шахти «Бутовка» супротивник використав артилерію великого калібру. Гатили терористи з житлових районів Донецька.

«На маріупольському напрямку напруженою була ситуація поблизу Мар'їнки та Красногорівки, де протягом доби ворог понад десять разів вів вогонь зі стрілецької зброї, великокаліберних кулеметів, гранатометів, БМП та мінометів, а по позиціях ЗС України, що в районі Талаківки, Павлополя та Славного, — з гранатометів різних систем та БМП», — повідомив учора ЗМІ речник АТО Сергій Жмурко. СТОР. 10

Щоб краще знали Конституцію

У Хмельницькому відбудеться декада правових знань, присвячена 20-й річниці Конституції України. У цей час в освітянських закладах проводитимуть години права, лекції, засідання правових клубів та правові екскурсії за участю працівників правоохоронних органів та органів юстиції, представників правозахисних громадських організацій. У трудових колективах міста — бесіди з питань реалізації та захисту конституційних прав та свобод громадян. А бібліотеки міста змагатимуться в конкурсі на кращу організацію правоосвітньої та правовиховної діяльності. Книжкові виставки, презентації видань про історію створення Конституції України, її суспільну та правову цінність, тематичні стенди, спрямовані на виховання правової культури, дадуть змогу поширювати знання про конституційні права і свободи, **інформує наш власкор Ірина КОЗАК.**

Хто управлятиме багатоквартирними будинками — ЖЕКи чи господарі?

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове засідання 14 червня

Верховна Рада ухвалила в цілому проект закону про внесення змін до статті 13 Закону України «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку» (№4680). Таке рішення підтримали 259 депутатів.

Співавтор законопроекту Альона Бабак (фракція «Самопоміч») наголосила, що цей закон дає змогу управляти своїми будинками власникам квартир. За рік після прийняття закону в Україні збільшилася на 20 відсотків кількість об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ), було створено понад 2000 об'єднань співвласників, за перший квартал поточного року — понад тисячу. На думку депутата, це свідчить про те, що українці підтверджують своє бажання бути господарями свого будинку. Проте така трансформація відбувається непросто, бо сто років у людей знищували відчуття власності.

СТОР. 2

Євгеній Гєллєр, Артур Герасимов, Мустафа Найєм.

Едуард Матвійчук, Віталій Купрій, Ігор Луценко, Іван Балога.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.
Більше фото тут — www.golos.com.ua

ПОДІЇ

Оборона від гібридної агресії теж має бути гібридною

Президент України Петро Порошенко взяв участь у роботі науково-практичної конференції «Уроки гібридної війни: воєнні аспекти», яка відбулась у Генеральному штабі Міністерства оборони України.

«Адекватно реагуючи на дії агресора, ми повинні узагальнити вже набутий нами досвід і спрогнозувати подальші дії Російської Федерації щодо нашої держави. Постійно повинен вестися пошук ефективних стратегій захисту від «гібридних загроз». Мають вивчатися уроки цієї війни, тестуватися і підтверджуватися відповідні концепції протидії, покращуватися національні спроможності і взаємосумісність з НАТО», — сказав глава держави. СТОР. 4

Бюджет зріс завдяки бізнесу й аграріям

За п'ять місяців поточного року місцеві бюджети Луганщини отримали 71,4 мільйона гривень єдиного податку. Основна частина, а це понад 42 мільйони гривень, надійшла від фізичних осіб-підприємців. За інформацією Головного управління ДФСУ в Луганській області, юридичні особи — платники єдиного податку III групи поповнили місцеву скарбницю на 8,6 мільйона гривень. Це на 58,4 відсотка більше, ніж за відповідний період минулого року. Значний внесок зробили сільськогосподарські товаровиробники: 20,1 мільйона гривень. Це на 10 мільйонів 200 тисяч більше, ніж за аналогічний період 2015-го, **повідомляє наш власкор Павло ВОРОНЦОВ.**

КОРОТКО

■ До оздоровчого центру «Вогник Буковини», що в Чернівецькій області, Станично-Луганський район відправив першу групу з 85 дітей. Планововано, що кожної оздоровчої зміни літньої кампанії в цьому таборі відпочиватимуть до 90 школярів прифронтового району, **передає наш власкор Павло ВОРОНЦОВ.**

■ Сьогодні на території Миколаївського морського торговельного порту відбудеться урочисте відкриття виробничо-перевантажувального комплексу компанії «Бунге Україна», до якого входять один із найбільших у нашій країні заводів з виробництва олії, олійний термінал і розширені потужності зернового термінала, **повідомляє ПроАгро.**

На значній території країни з п'ятниці прогнозується спека до 30 градусів *(Укргідрометеоцентр)*

Хто управлятиме багатоквартирними будинками — ЖЕКи чи господарі?

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове засідання 14 червня

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Співавтор законопроекту Альона Бабак (фракція «Самопоміч») наголосила, що цей закон дозволяє управляти своїми будинками власникам квартир. За рік після прийняття закону в Україні збільшилася на 20% кількість об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ), було створено більше 2000 об'єднань співвласників, за перший квартал поточного року — понад тисячу. На думку депутата, це свідчить про те, що українці підтверджують своє бажання бути господарями свого будинку. Проте така трансформація відбувається непросто, бо сто років у людей знищували відчуття власності.

Законопроект передбачає не переносити реформу, але на період проведення конкурсів на визначення управителів будинками, щоб не створювати комунальний хаос на перехідний період і обслуговування будинків тривало — ремонт ліфтів, вивезення сміття, прибирання території тощо, щоб будинки на цей період продовжували обслуговувати ЖЕКи. Мешканцям багатоповерхівок також надається право у будь-який момент розірвати договір з обраним на конкурсі управителем, якщо вони створять ОСББ, з повідомленням про це управителя за два місяці.

Під час обговорення депутати висловили чимало застережень до законопроекту. Зокрема, народні обранці цікавилися, що сказано у законі про ремонт старого житлового фонду, як врегульовано обслуговування житлових кооперативів, чи не зростуть платіжки за комуналки після утворення ОСББ чи призначення управителя.

Перший заступник голови Комітету з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства Дмитро Андрієвський (фракція БПП) повідомив, що діяльність житлових кооперативів буде збережено. Борислав Розенблат (фракція БПП) висловив думку, що ЖЕКи чинять шалений спротив реформі ЖКГ. А Вадим Івченко (фракція «Батьківщина») наполягав передбачити в законопроекті норму про обов'язкове проведення капітальних ремонтів за рахунок управляючих компаній і захистити людей від необґрунтованого підвищення тарифів за житлово-комунальні послуги. Максим Курячий (фракція БПП) зауважив, що люди найбільше побоюються, що всі проблеми в старих будинках — несправні ліфти, затоплені підвали, діряві дахи, облуплені сходи, іржаві гнилі труби тощо — ляжуть на їхні плечі. Але ніхто не позбавляє органи місцевої влади та самоврядування від обов'язків капітальних ремонтів та розв'язання застарілих проблем, — наголосив М. Курячий. Депутат також висловив думку, що цей закон може, навпаки, стати інструментом для зменшення тарифів. Олександр Вілкул (фракція Опозиційного блоку) запропонував запровадити відповідальність управляючих компаній перед людьми через страхування. Лідер фракції «Батьківщина» Юлія Тимошенко застерегла, що через цей закон всі витрати на поточний і капітальний ремонт будинків, під'їздів, комунікацій, дахів, котлів та навіть інженерних мереж навколо будинків тепер ляжуть на людей, і квартплата може зрости в два-п'ять, а то і в десять разів. Окрім того, в законі передбачена норма, що в разі несплати комунальних послуг у людей зможуть забирати квартири. На це Альона Бабак відповіла, що капітальні ремонти будинків мають проводити місцеві органи влади через цільові програми відповідно до закону «Про приватизацію державного житлового фонду» від 1992 року. Натомість Володимир Литвин (ДГ «Воля народу») зауважив, що ОСББ ходять із протягнутою рукою, випрошуючи кошти на ремонти, запропонував перед створенням ОСББ провести ремонт дахів і комунікацій перед тим, як люди розпочнуть самі управляти своїм житлом.

Верховна Рада також ухвалила у другому читанні та в цілому урядовий законопроект про фінансову реструктуризацію (№ 3555) — 229 «за». Як зазначив заступник Голови Комітету з питань фінансової політики і банківської діяльності Руслан Демчак (фракція БПП), метою законопроекту є створення ефективного та дієвого механізму добровільної фінансової реструктуризації боргів підприємств України та їх досудової санації.

Законопроект розроблено за участю експертів Світового банку та Європейського банку реконструкції та розвитку з урахуванням міжнародних стандартів та світового досвіду проведення фінансової реструктуризації.

Законопроектом, зокрема, визначено умови участі боржника та кредиторів у процедурі фінансової реструктуризації, а також участь Фонду гарантування вкладів фізичних осіб та державних банків у такій процедурі; основні засади співробітництва між кредиторами під час проведення процедури фінансової реструктуризації; зобов'язання боржника щодо надання інформації та проведення огляду його господарської діяльності; умови отримання боржником фінансування під час проходження процедури фінансової реструктуризації. Для організації та проведення процедури фінансової реструктуризації та вирішення спорів в арбітражі, згідно з законопроектом, будуть створені спостережна рада та секретаріат. Передбачено особливий податковий режим при оподаткуванні окремих операцій, пов'язаних з проведенням процедури фінансової реструктуризації, та захист від визнання правочинів недійсними.

Законопроектом пропонується, що закон діятиме протягом трьох років з дати набрання ним чинності. На думку розробників законопроекту, такий строк дозволить оцінити успішність проведення процедури фінансової реструктуризації в Україні та порівняти результати з досвідом інших країн. А якщо результати виявляться позитивними, строк дії цього закону може бути подовжено.

Під час пленарного засідання народний депутат України від фракції «Самопоміч», секретар Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки Вікторія Войцицька заявила, що на неї чиниться тиск, і це вже не перша спроба. За словами депутата, сьогодні в авто її чоловіка врізався невідомий у масці на автомобілі з іноземними номерами і втік з місця ДТП. В. Войцицька розцінила цей інцидент як тиск на неї.

«Це вже другий випадок спроби тиснути на мене і на мою сім'ю», - сказала Войцицька, нагадавши, що 17 березня цього року о 4 ранку було кинуто банку з запалювальною сумішшю під її будинком. Депутат звернулася до Генерального прокурора України Юрія Луценка з проханням взяти цю справу під особистий контроль.

Парламентарій не виключила, що спроба замаху може бути пов'язана з розглядом паливно-енергетичним комітетом Верховно Ради за її ініціативою питання про встановлення ціни на українське вугілля за формулою «Роттердам+», яка, на її погляд, дає можливість енергетичним компаніям отримати надприбутки у зв'язку з зростанням тарифів на житлово-комунальні послуги. Формула «Роттердам+» передбачає, що в ціну на енергетичне вугілля в Україні закладається вартість вугілля в порту Роттердам плюс вартість доставки в Україну — 63 долари за тонну. І таким чином ціна на вугілля в Україні стає вищою, навіть аніж у країнах Західної Європи.

Верховна Рада України ухвалила проект Закону про внесення змін до Закону України «Про державне оборонне замовлення» з урахуванням пропозицій Президента України (№ 2090а).

Під час обговорення народні депутати наголошували на необхідності прийняти закон про спецконфіскацію і спрямувати кошти, які були вкрадені Януковичем, до держбюджету на державне оборонне замовлення. У другому читанні та в цілому також прийнято проект Закону про внесення змін до Закону України «Про вищу освіту» щодо Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (№ 2280а).

Фракція Радикальної партії блокувала парламентську трибуну, вимагаючи ухвалити рішення про зниження тарифів на газ для населення та на житлово-комунальні послуги, а також утворення ТСК щодо причетності до офшорів високопосадовців.

Депутати вітали з днем народження свого колегу Олександра Дроздика. Глава парламенту Андрій Парубій повідомив про вихід народного депутата України Євгенія Мураєва зі складу депутатської фракції Опозиційний блок.

Анна ШЕВЧЕНКО.

ІЗ ВИСТУПІВ УПОВНОВАЖЕНИХ ПРЕДСТАВНИКІВ ДЕПУТАТСЬКИХ ФРАКЦІЙ ТА ГРУП

Віктор Бондар, група «Партія «Воля народу»:

— Минулий тиждень був насиченим на інформаційні події. Було декілька подій, які відволікли увагу населення від головних реальних економічних речей. Влада добре організувала проведення гей-параду в Києві, але я не знаю, яка користь від цього для 99 відсотків населення України, які живуть реальним життям. Водночас ми читаємо дані Держкомстату, як буквально за місяць зросла заборгованість населення за оплату житлово-комунальних послуг. Вона збільшилася в 3,1 разу до13,4 млрд. грн. Але замість того, щоб терміново вжити антикризових заходів й надати можливість населенню вийти з цієї кризи, влада піднімає тарифи на опалення та гарячу воду вдвічі з першого липня... Вирішити проблему можна лише через зростання економіки, запуск виробництва, наповнення бюджету, збільшення зарплат і пенсій...

Вікторія Сюмар, фракція «Народний фронт»:

— Під час виїзного засідання Комітету з питань свободи слова в зону АТО ми хотіли вирішити свої профільні питання. Ви знаєте, що 30-кілометрова зона в АТО покрита сьогодні російськими телеканалами. Що це означає на практиці? Ми ходили і запитували, чи знають люди в зоні АТО, хто з ким воює і хто їх обстрілює. У відповідь чули: напевно, це «Айдар» воює зі Збройними Силами України. А думають вони так тому, що про це їм розповідає канал «Росія 24». Іншого українського сигналу там немає, але є українські патріоти. Є керівники сіл, які посеред села ставлять гучномовці, як під час Другої світової війни, і вмикають українське радіо. Напередодні ми зустрілися з керівниками радіостанцій, керівниками телеканалів, вони дадуть український контент, і ми спробуємо завести туди кабель, щоб був український сигнал. Але у мене запитання до нас з вами: що ми тут робимо для цих людей, які щоденно потерпають від обстрілів?... Ви ходите по залу і навіть один одного не чуєте! Так війни не виграють! Там іде війна, а ми з вами займаємось «війнушками». Там чоловіки, які думають, як їм втримати Авдіївку і полігон, а ви,

як у четвер полетіти в Париж на футбол... «Народний фронт» вимагає профінансувати оборонне замовлення. У бюджеті закладено фінансування з коштів Януковича, які мають бути повернуті. Новий законопроект буде зареєстрований сьогодні. Далі у нас є кілька днів — у середу маємо внести всі пропозиції на комітеті, а в четвер — проголосувати.

Олег Ляшко, фракція Радикальної партії:

— З 1 липня Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, вдвічі підняла вартість комунальних послуг для українських громадян. Що робить парламент, уряд для того, аби захистити людей, адже зрозуміло: переважна більшість не зможуть оплатити вартість послуг. У порядку денному на вівторок

немає жодного законопроекту, спрямованого на вирішення проблеми комунальних тарифів. Минулого тижня Європарламент створив слідчу комісію з розслідування офшорного скандалу. Що робить українська влада, парламент? Нічого! Ми не можемо мовчати. Саме тому фракція Радикальної партії прийняла рішення продовжувати блокувати парламентську трибуну з двома вимогами: створити комісію з розслідування корупції та офшорів, а також скасувати рішення про підвищення тарифів на житлово-комунальні послуги.

Олександр Вілкул, фракція Опозиційний блок:

— Влада продовжує справжній геноцид і країни, і народу. З 1 травня були підвищені тарифи на газ на 90 відсотків, і це за умови, що протягом останніх двох років підвищення відбулося у понад вісім разів. 7 червня влада ухвалила ще одне ганебне рішення — вдвічі збільшено ціну на тепло. На черзі —

підвищення ціни на воду. Це відбувається в умовах заморожених зарплат, пенсій, космічних цін на ліки та продукти харчування. Опозиційний блок — єдина партія, яка системно проти цього бореться.

Іван Рибак, фракція «Блок Петра Порошенка»:

— 6 червня відбулося виїзне засідання Комітету з питань екологічної політики у Львові з вивчення проблематики Грибовицького сміттєзвалища. Що виявилося у результаті роботи? Відсутні абсолютно всі дозвільні документи на проведення будь-яких робіт на території сміттєзвалища. Протягом останніх 10 років не проводилися перевірки екологічної інспек-

ції, інспектори не допускалися на територію... Ми повинні вивчити цей гіркий досвід міста Львова і не допустити в майбутньому подібних речей на жодному сміттєзвалищі, на жодному полігоні твердих побутових відходів. Фракція БПП пропонує свою площадку, для того, щоб об'єдналися всі співавтори законопроектів із поводження з твердими побутовими відходами і зробили для майбутнього країни, її навколишнього середовища, гідну перспективу.

Єгор Соболєв, фракція «Самопоміч»:

— Цього тижня нам запропонують призначити безстроково 800 суддів. Серед них є люди, які ув'язнювали майданівців, і навіть особи, які звинувачуються у кримінальному злочині. Фракція «Самопоміч» пропонує, щоби кожен суддя поставав перед

парламентом окремо. Щоб у нас, журналістів, громадськості був час вивчити кожну кандидатуру. Дуже важливо, щоб ми відійшли від практики часів Януковича, коли призначення робилися за домовленостями. Ще одне рішення, до якого «Самопоміч» пропонує підійти з такою ж відповідальністю — Центральна виборча комісія.

Юлія Тимошенко, фракція «Батьківщина»:

— Більшість представників фракцій говорили про необґрунтоване, жорстоке, свавільне підвищення тарифів. Наші громадяни, які мають у 16—24 рази нижчі пенсії та заробітні плати, ніж у Європі та США, сплачують

такі ж тарифи, як в цих розвинутих країнах або навіть вищі. Хто відповість за це хамство? Я звертаюся до Голови Верховної Ради, у вас є чотири документи, які треба негайно прийняти. По-перше, проект постанови про створення ТСК про перевірку обґрунтованості підвищення тарифів на житлово-комунальні послуги. Подруге, три законопроекти, які передбачають, що газ українського видобутку мусить віддаватися з обмеженою рентабельністю українцям, зниження рентної плати для державного видобувного підприємства по газу, а також про прозоре встановлення тарифів.

Євген Рибчинський, група «Воля народу»:

— Можемо скільки завгодно гібридно-сепаратистську війну називати АТО, але нащадки напишуть у підручниках, що це була російсько-українська війна за нашу незалежність, а не декларовану у 1991 році, незалеж-

ність. Свобода і незалежність — це дуже коштовні речі. Те, що у 1991 році нам здавалося безплатним, по факту у 2016 році вилилося у тисячі людських життів, десятки тисяч інвалідів та сотні тисяч українських громадян, які потребують соціальної адаптування до звичайного життя. А звичайне життя — це найвищий в Європі рівень корупції, шалені ціни і, як наслідок, зубожіння народу, збагачення деяких можновладців на війні і діти сепаратистів у київських ресторанах. Як, скажіть, адаптувати 200 тисяч бійців АТО до цього «звичайного» життя?.. Хотілося б, аби цей пленарний тиждень був присвячений хоч трохи тим, хто віддав життя і здоров'я за нашу з вами змогу працювати тут, у червоних кріслах!

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

Захистити людей від необґрунтованого підвищення тарифів за житлово-комунальні послуги

Андрій ПАРУБІЙ: «Поза сумнівом, Україна стане членом НАТО»

Учора Голова Верховної Ради України Андрій Парубій узяв участь у засіданні Міжпарламентської ради Україна—НАТО і 92-го семінару Роуза-Рота «Трансформація України у неспокійному регіональному контексті».

У своєму виступі А. Парубій звернув увагу на необхідність здійснення глибоких і системних перетворень у державі на тлі серйозних внутрішніх і зовнішніх загроз, які кидають виклик самому існуванню Української держави. За його словами, у цих складних умовах «для нас вкрай важливо, що із самого початку російської агресії проти нашої держави Парламентська асамблея НАТО послідовно засвідчує свою підтримку територіальної цілісності України, її незалежності, суверенітету та прагнення йти шляхом демократичних реформ». «Засудження агресивної політики Росії, незаконної анексії Криму, заклики до більш жорстких санкцій з боку ЄС та НАТО є для нас важливими сигналами у виступах парламентаріїв Альянсу, ухвалених Асамблеєю документах», — сказав глава парламенту.

А. Парубій нагадав, що два тижні тому в Тирані в Декларації 428 «Єдиний та рішучий порядок денний для НАТО на Варшавському саміті» Асамблея ще раз засудила триваючу окупацію Росією української території, закликала до посилення співпраці з нашою країною та до підтримки внутрішніх реформ.

Парламентське співробітництво Україна—НАТО є динамічним, зазначив він. Свідченням цього є активні контакти між Верховною Радою України та Парламентською асамблеєю НАТО на високому рівні під час двосторонніх візитів, регулярна участь постійної делегації Верховної ради України в заходах Парламентської асамблеї Україна—НАТО, діяльність міжпарламентської ради Україна—НАТО, а також організації спільних парламентських круглих столів.

А. Парубій наголосив, що в умовах агресії Росії проти України наша держава вибудовує нову систему забезпечення національної безпеки, яка в середньостроковій перспективі спиратиметься передусім на власні можливості. «Проте Україні потрібні дієві зовнішні гарантії безпеки, — сказав він. — Особливо для нас важливо, щоб ці гарантії були на твердішому ґрунті після Будапештського меморандуму 1994 року. Україні потрібна всебічна допомога, в тому числі новітньою зброєю, розвідувальною інформацією для відбиття зовнішнього нападу, а також протидії впливу російської пропаганди. Обраний курс євроатлантичної інтеграції сприяє утвердженню в Україні демократичних цінностей, є важливим інструментом підтримки реформ у секторі безпеки і оборони України і забезпечує спільну протидію сучасним безпековим викликам і загрозам».

Глава парламенту наголосив, що за час російської агресії значно зросла громадська підтримка курсу на членство України в НАТО. «За даними різних соціологічних опитувань, — сказав він, — сьогодні майже половина українців підтримують вступ України в НАТО». На його думку, це фундаментальні зміни, які відбулися в свідомості українців за останні роки. «Ми виходимо з того і ми стоїмо на тому, що чинним є рішення Бухарестського саміту НАТО 2008 року про те, що Україна стане членом НАТО. Ми переконані, що це рішення буде реалізовано. Нехай із часом, але, поза сумнівом, Україна стане членом НАТО», — сказав А. Парубій.

Сьогодні необхідно завершити системні реформи,

наголосив глава парламенту.

«Пріоритетом для нас є максимальне поглиблення співробітництва з НАТО з метою досягнення критеріїв, необхідних для набуття членства в Альянсі, — підкреслив глава парламенту. — Мова йде передусім про широке коло глибинних демократичних реформ».

Пріоритетним завданням, за його словами, є досягнення до 2020 року повної сумісності сектору безпеки і оборони України з відповідними структурами країн—членів НАТО. А. Парубій нагадав, що в рамках цієї дорожньої карти у вересні 2015 року відбувся візит Генерального секретаря НАТО до України, де він спостерігав за спільними навчаннями, і вперше в історії нашої країни Генеральний секретар НАТО взяв участь у засіданні Ради національної безпеки та оборони України. Це був важливий символічний крок.

Також у грудні минулого року під час візиту Президента України Петра Порошенка до Штаб-квартири Альянсу у Брюсселі було підписано дорожню карту оборонно-технічного співробітництва між Україною та НАТО, яка передбачає істотне зростання рівня нашої співпраці. 4 лютого 2016 року Верховна Рада ратифікувала угоду про статус Представництва НАТО в Україні. «І сьогодні ця дипломатична установа вже працює в повному форматі, — наголосив він. — 12 лютого цього року Президент України схвалив річну національну програму на 2016 рік, яка є основним програмним документом співробітництва України з Альянсом, спрямованим на максимальне зближення нашої держави з НАТО. Уже минулого тижня Президент України підписав указ про введення в дію рішення РНБО від 20 травня «Про стратегічний оборонний бюлетень України».

Пет Кокс, Голова Європейської фундації імені Жана Моне, колишній Голова Європейського парламенту, Іванна Климпуш-Цинцадзе, віце-прем'єр-міністр України з питань європейської та євроатлантичної інтеграції, Андрій Парубій, Голова Верховної Ради України, Рейнел Андрейчук, Голова канадської місії спостерігачів, депутат парламенту Канади, співголова Міжпарламентської ради Україна—НАТО.

За словами глави парламенту, це документ оборонного планування, розроблений з метою визначення основних напрямів реалізації воєнної політики України та розвитку сил оборони до кінця 2020 року. «Стратегічний оборонний бюлетень» слугуватиме дорожньою картою оборонної реформи з визначенням шляхів її впровадження на засадах та принципах, якими керуються держави—члени НАТО. «Думаю, всі ці кроки дуже добре характеризують рівень відносин та рівень довіри, які нині складаються між Україною та НАТО», — зазначив А. Парубій.

Голова Верховної Ради повідомив, що кожного пленарного тижня парламент намагається приймати закони, які б збільшували безпеку держави і робили тіснішою співпрацю з Північноатлантичним альянсом. За його словами, на порядку денному є два законопроекти з цього напряму: законопроект про оборонне державне замовлення, а також законопроект, який посилює в Україні Сили Спеціальних Операцій. «І це одна з наших реформ в секторі безпеки, яка також передбачає створення Об'єднаного оперативного штабу для координації міжвідомчих сил, — додав він. — Я впевнений, що український парламент підтримає сьогодні ці ініціативи, як завжди під час війни підтримувались усі ініціативи безпекового та оборонного характеру».

Для протидії масштабній інформаційній війні, розв'язаній Росією

Голова Верховної Ради України Андрій Парубій наголосив на першочергових кроках здійснення реформ в Україні.

За словами глави парламенту, «до початку збройної агресії Росії втрачено багато часу, і на сьогоднішній день співвідношення військових сил України та Росії, звичайно, є на користь Росії». «Але це обумовлює для нас нагальну потребу проведення оборонної реформи в Україні, — підкреслив А. Парубій. — Іншого варіанта немає, адже Росія в будь-який момент може вирішити продовжити свою експансію в Україну».

Голова Верховної Ради повідомив, що на часткове задоволення цих потреб спрямована діяльність нових трастових фондів з реформування систем логістики і стандартизації, модернізації системи зв'язку та автоматизації управління військами, медичної реабілітації, перепідготовки та соціальної адаптації військовослужбовців, а також кіберзахисту.

Крім того, Україна запропонувала НАТО започаткувати трастовий фонд із розвитку спроможностей нашої держави у сфері стратегічних комунікацій для протидії масштабній інформаційній війні, розв'язаній Росією проти України та Заходу загалом.

«Ми розраховуємо на політичну і фінансову підтримку, посилення економічних санкцій по відношенню до агресора та інші види допомоги, в тому числі постачання нашій державі озброєнь», — підкреслив А. Парубій.

Він також акцентував увагу на необхідності в рамках політичного діалогу України з НАТО зосередитися на стратегії відновлення територіальної цілісності України — повернення Криму та Донбасу. «Наша головна мета у 2016 році зрозуміла — повернути мир в Україні, — сказав він і зауважив, що Україна виконує Мінські угоди, незважаючи на те, що інша сторона продовжує порушувати свої зобов'язання.

За словами А. Парубія, «альтернативи політичному рішенню немає, тому необхідно застосовувати ефективні міжнародні інструменти для підтримки дипломатичного шляху». «Без глобального тиску Росію не зупинити. Тиск повинен підтримуватися, поки Москва не почне поважати суверенітет своїх сусідів, — наголосив він і додав, що важливо доповнити санкції широкою та ефективною міжнародною присутністю на Донбасі, щоб допомогти реалізувати мирний Мінський план.

А. Парубій визначив «формулу мирного врегулювання»: виведення російських військ з території України, відновлення повного контролю над українським кордоном з Росією, проведення місцевих виборів на Донбасі відповідно до законодавства України та стандартів ОБСЄ. Водночас він наголосив на важливості запустити міжнародний механізм деокупації півострова Крим і не ставити це питання на задній план.

Голова Верховної Ради підкреслив, що «вільна і незалежна Україна — це запорука вільної Європи». «Нині наші громадяни гинуть на фронті на Донбасі, зокрема, і за свободу Франції, за свободу вільної Європи, за свободу всього вільного світу. Вважаю, що цінності волелюбності та захисту свободи не можуть бути піддані ревізії на догоду політичним чи комерційним інтересам, — сказав він. — Нині внесок у міжнародну систему безпеки, мабуть, найбільший, ніж будь-коли раніше. Адже сьогодні частину саме України російський агресор перетворив на одну з гарячих точок на мапі світу. І українські воїни гідно протистоять найсерйознішій агресії в Європі з часів Другої світової війни. Переконаний, маємо робити спільний внесок у зміцнення безпеки на євроатлантичний простір!».

Прес-служба апарату Верховної Ради України.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

ОФІЦІЙНО

РОЗ'ЯСНЕННЯ Центральної виборчої комісії щодо заборони надання виборцям, закладам, установам, організаціям, а також виборчим комісіям та їх членам товарів (крім товарів, що містять візуальні зображення назви, символіки, прапора партії, за умови, що вартість таких товарів не перевищує три відсотки розміру мінімальної заробітної плати), послуг, робіт, цінних паперів, кредитів, лотерейних білетів, інших матеріальних цінностей (непрямого підкупу) під час проведення проміжних виборів народних депутатів України 17 липня 2016 року в одномандатних виборчих округах №23 (Волинська область), №27 (Дніпропетровська область), №85 (Івано–Франківська область), №114 (Луганська область), №151 (Полтавська область), №183 (Херсонська область) та №206 (Чернігівська область)

Центральна виборча комісія звертає увагу суб'єктів та інших учасників виборчого процесу з виборів народних депутатів України, що відповідно до Закону України «Про вибори народних депутатів України» передвиборна агітація може здійснюватися у будь-яких формах і будь-якими засобами, що не суперечать Конституції України та законам України.

Разом з тим, згідно з частиною чотирнадцятою статті 74 Закону України «Про вибори народних депутатів України», забороняється проводити передвиборну агітацію, що супроводжується наданням виборцям, закладам, установам, організаціям коштів або безоплатно чи на пільгових умовах товарів (крім товарів, що містять візуальні зображення назви, символіки, прапора партії, за умови, що вартість таких товарів не перевищує три відсотки розміру мінімальної заробітної плати), послуг, робіт, цінних паперів, кредитів, лотерейних білетів, інших матеріальних цінностей.

Центральна виборча комісія роз'яснює, що така передвиборна агітація або надання виборцям, закладам, установам, організаціям, а також виборчим комісіям та їх членам коштів або безоплатно чи на пільгових умовах товарів, послуг, робіт, цінних паперів, кредитів, лотерейних білетів, інших матеріальних цінностей, що супроводжується закликами або пропозиціями голосувати за або не голосувати за певну політичну партію чи кандидата у народні депутати України або згадуванням назви партії чи імені кандидата, є непрямим підкупом виборців.

Особи, винні в порушенні законодавства про вибори народних депутатів України, притягаються до кримінальної, адміністративної або іншої відповідальності в порядку, встановленому законом.

Вибори на окупованих територіях — тільки згідно з українським законодавством

Верховна Рада вітає розширення місії ОБСЄ на Донбасі. Про це під час брифінгу заявив глава парламенту Андрій Парубій після зустрічі з Президентом Парламентської асамблеї ОБСЄ Ілккою Канервою *(на знімку)*. ***Також, за його словами, важливим є введення озброєної поліцейської місії ОБСЄ на Донбасі.***

Андрій Парубій подякував Президенту асамблеї за підтримку, яку відчувала і відчуває Україна. Адже ОБСЄ, як і ООН, і НАТО, є найбільш авторитетною безпековою організацією в світі.

Голова Верховної Ради підкреслив: саме ОБСЄ найшвидше відгукнулася на українське звернення щодо отримання міжнародної підтримки.

Крім того, глава парламенту звернув увагу Президента ПА ОБСЄ на збільшення кількості атак російськими окупаційними військами і на те, що фактично кожного дня наші солдати на передовій дістають поранення.

Андрій Парубій наголосив на важливості міжнародної правової оцінки спроб РФ провести вибори в окупованому Криму. «Спільно з усім міжнародним співтовариством ми повинні не допустити цієї наруги над міжнародним правом. Крим був, є і буде українським», — підкреслив Голова Верховної Ради.

Також, за словами глави парламенту, сторони домовилися докладати всіх зусиль, щоб дипломатичним шляхом змусити окупаційні російські війська вийти з України і повернути суверенітет над всіма окупованими територіями.

«Для нашої організації надзвичайно важливо підтримувати тісні зв'язки з Верховною Радою», — наголосив Президент ПА ОБСЄ.

Ілкка Канерва зауважив, що вибори на окупованих територіях мають відбутися згідно з українським законодавством. Волевиявлення повинне бути прозорим та об'єктивним. А ще під час зустрічі з Андрієм Парубієм дійшли висновку, що переговори — єдиний шлях вирішення конфлікту на Донбасі.

На його думку, санкції проти Росії продовжуватимуться. Рішення, які прийматимуть представники Євросоюзу, будуть одностайними.

Важливим кроком, за словами Ілкки Канерви, є пришвидшення реформ в Україні, а особливо прийняття і впровадження антикорупційного законодавства.

Сергій МЮЛЕР.
Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

Оборона від гібридної агресії теж має бути гібридною

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

За його словами, ще до того, як Україна стане членом НАТО, вона повинна мати «натовську» армію. П. Порошенко акцентував також увагу на тому, що сьогодні війна проти нас розгорнута не лише на сході країни — вона триває на всіх можливих напрямках. «Це не лише наступ і агресія на наших кордонах. Це ще й активна інформаційна та пропагандистська війна для того, щоб посіяти розбрат, розчарування, пригнічення всередині України, оббріхуючи нашу державу, її керівництво, військо і народ. Ворог намагається перенести зусилля на дестабілізацію внутрішньої ситуації в Україні», — наголосив Президент.

На його переконання, задля врегулювання ситуації недостатньо лише військового, дипломатичного, економічного чи будь-якого іншого окремого підходу. «Розв'язана проти нашої держави гібридна війна вимагає від нас продовжувати застосовувати асиметричне комплексне реагування на загрози. Оборона від гібридної агресії теж має бути гібридною», — зауважив П. Порошенко. В цьому контексті, як наголосив Президент, важливою є жорстка, активна оборона, яка позбавляє сенсу наступальні дії противника, активна дипломатія, спрямована на забезпечення підтримки України, продовження дії міжнародних санкцій проти агресора.

Глава держави звернув увагу на необхідність вивчення можливостей територіальної оборони держави та підкреслив потребу охорони важливих державних об'єктів у глибині нашої території. «Так само на випадок повномасштабного вторгнення має бути відшліфований план загальної мобілізації та функціонування країни в умовах воєнного стану», — сказав Президент.

Глава держави доручив за підсумками роботи скласти проекти рішень і внести їх на засідання РНБО та передати на розгляд уряду. «Захист держави не лише завдання Президента та Генштабу, а й кожного громадянина України», — резюмував П. Порошенко.

Великий науковий потенціал, який поки що не до кінця оцінений

Учора в парламенті Голова Верховної Ради України Андрій Парубій відкрив виставку наукових досягнень Національної академії наук України та національних галузевих академій наук.

«Переконаний, наша держава має неймовірно великий науковий потенціал, який, напевно, ще не до кінця оцінений ні в Україні, ні за кордоном. Нам є чим пишатися. Українські науковці працюють в Європейському центрі ядерних досліджень і були причетні до революційного відкриття геоінформаційної системи. Мало хто про це знає. Ми повинні цим пишатися», — наголосив глава парламенту.

Він повідомив, що Верховна Рада нині працює над низкою законопроектів, які покликані зробити роботу науковців більш комфортною. Зокрема проект закону про наукову і науково-технічну діяльність уже стоїть у порядку денному цього тижня.

Також уже зареєстровані зміни до Закону «Про Державний бюджет України на 2016 рік» щодо підвищення державної підтримки Національної академії наук та національних галузевих академій наук, якими передбачається виділення 600 мільйонів гривень для науковців. Сьогодні цей документ перебуває на розгляді в парламентському Комітеті з питань бюджету. Щойно буде позитивний висновок комітету, проект закону відразу з'явиться в сесійній залі. Голова Верховної Ради висловив упевненість, що народні депутати цей документ ухвалять.

Андрій Парубій пообіцяв, що парламент усіма силами підтримуватиме науковців.

Крім того, відповідаючи на запитання журналістів, Голова Верховної Ради вкотре зазначив: «Я мав розмову з головою парламентського Комітету з питань правової політики та правосуддя Русланом Князевичем. Справді, є дискусії з приводу підтримки нових членів ЦВК. Найбільший ризик — якщо задовольнимо заяви про припинення повноважень членів Центрвиборчкому, а нових не оберемо. Оскільки, згідно з законом, за припинення і набуття повноважень членів комісії голосується окремо, нам дуже важливо не ввійти в юридичний колапс і не паралізувати роботу ЦВК. Тому рішення буде винесене на голосування тільки тоді, коли більшість фракцій дадуть позитивний вердикт і скажуть, що готові його підтримати».

Також Андрій Парубій повідомив, що в четвер на засіданні Верховної Ради буде присутній Пет Кокс і делегація Європарламенту, які істотно долучилися до розроблення реформи нашого законодавчого органу. «У нас є шанс перейти до розгляду цього питання. Відповідний законопроект ми довго готували, проводили дискусії навіть до його реєстрації. Це має бути колективний результат нашої роботи. Сподіваюся, до четверга це питання буде включено в порядок денний. Знаю, є підтримка більшості фракцій, незважаючи на те, що збільшується кількість робочих тижнів. А в четвер, переконаний, зможемо перейти до розгляду цього документа в першому читанні», — додав Голова Верховної Ради.

Сергій МЕЛЬНИК.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

Микола Кириченко, член-кореспондент Академії наук вищої освіти, перший проректор Університету менеджменту освіти, та Валерій Биков, директор Інституту інформаційних технологій і засобів навчання Національної академії педагогічних наук, академік НАПН України.

Потрібно говорити про події минулого, обережно добираючи для цього слова

Заступник Голови Верховної Ради України Оксана Сироїд під час зустрічі з делегацією Комісії територіального самоврядування та регіональної політики Сейму Республіки Польща підкреслила, що відносини між Україною і Польщею вийшли у таку площину, «коли рівень порозуміння набагато вищий, аніж непорозуміння». Найбільш яскравим прикладом вона назвала поведінку поляків під час українського Майдану. «Такого резонансу не було від жодного іншого народу», — сказала вона та подякувала представникам польського народу за підтримку.

Заступник Голови Верховної Ради України Оксана Сироїд, Голова Комісії територіального самоврядування та регіональної політики Сейму Республіки Польща Анджей Мацєєвскі.

Учасники зустрічі обговорили низку питань двосторонньої співпраці на рівні парламентів обох країн, територіального самоврядування та регіональної політики, а також питання, пов'язані з річницею Волинської трагедії.

У цьому контексті О. Сироїд наголосила, що необхідно говорити про події минулого, водночас обережно добираючи для цього слова, та закликала польських колег утриматися від політизації історії.

За словами заступника Голови Верховної Ради, «Польща є важливою для України, а Україна для Польщі, що визначається політично й історично». «Ухвалюючи важливі рішення, але водночас дбаючи один про одного, станемо сильнішими, інакше — більш вразливими», — підкреслила О. Сироїд.

Прес-служба апарату Верховної Ради.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

Казначейство чітко виконує бюджетну програму адресної допомоги переселенцям

Відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік», фінансування виплат адресної допомоги особам, які переміщуються з тимчасово окупованої території України, передбачено за бюджетною програмою Міністерства соціальної політики України «Надання щомісячної адресної допомоги особам, які переміщуються з тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції, для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг». На поточний рік за цією програмою передбачені видатки в сумі 2 787,0 млн. грн.

На запитання про роль та місце Казначейства у здійсненні адресної допомоги вимушеним переселенцям відповідає Голова Державної казначейської служби України Тетяна СЛЮЗ (*на знімку*).

— Тетяно Ярославівно, якою є місія Казначейства?

— На Державну казначейську службу покладено функцію забезпечення фінансової стабільності нашої держави. Казначейство є учасником системи електронних платежів Національного банку України, через рахунки якого здійснюється фінансування всіх бюджетних установ. Виконання державних програм соціального захисту населення, зокрема, вимушених переселенців — під особливим контролем держави, уряду, Казначейства.

— Як розподіляються кошти та доводяться до безпосередніх отримувачів — соціально незахищених верств населення, зокрема, внутрішньо переміщених осіб?

— Формування та реалізацію державної політики у сфері надання соціальних послуг сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах, людям похилого віку, людям з інвалідністю, дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, іншим соціально вразливим верствам населення покладено на Міністерство соціальної політики України. З початком проведення антитерористичної операції на сході нашої держави, в країні з'явилася нова категорія громадян, які потребують додаткових соціальних гарантій. Це — внутрішньо переміщені особи. Для забезпечення соціального захисту цих людей державою вжито низку заходів.

Так, відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» передбачені бюджетні призначення на бюджетну програму «Надання щомісячної адресної допомоги особам, які переміщуються з тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції, для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг». Головним розпорядником бюджетних коштів цієї програми є Міністерство соціальної політики України.

Порядок такий: головний розпорядник бюджетних коштів (Міністерство соціальної політики), у межах доведених обсягів асигнувань, розподіляє їх за бюджетною програмою між регіонами та розпорядниками нижчого рівня, у даному випадку, це обласні департаменти соціального захисту населення, які, у свою чергу, доводять ці асигнування до управлінь соціального захисту населення у районах та містах.

Станом на 10 червня 2016 року Міністерству соціальної політики України асигнування відкриті у повному обсязі планових призначень січня-червня. Це значить, що з державної казни виділені конкретні суми коштів для покриття конкретних видатків, у даному разі — щомісячної адресної допомоги вимушеним переселенцям для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг. Тобто надана пряма державна допомога в реалізації заходів соціального захисту.

Підкріплю сказане цифрами. На поточний рік за вищезазначеною програмою передбачені видатки в сумі 2 787,0 млн. грн., у т. ч. на січень-травень — 1 457,5 млн. грн., на червень заплановано 288,7 млн. грн.

Асигнування, спрямовані Казначейством у січні-травні, відповідно до розподілу, наданого за названою бюджетною програмою Міністерством соціальної політики, становили 1 416,1 млн. грн., або 97,2 % планових призначень. Фактичні видатки за п'ять місяців цього року становили 1 412,9 млн. грн., або 99,8% від спрямованих асигнувань.

Нагадаю, що Порядок надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 р. № 505.

— Проте Казначейство забезпечує перерахування коштів і на виконання інших державних програм соціального захисту населення...

— Щорічно законом України про Державний бюджет України на відповідний рік з державного бюджету передбачаються субвенції місцевим бюджетам на здійснення заходів з виконання державних програм соціального захисту населення. За терміном «субвенція» стоїть фактичне перерахування коштів для використання на певну мету.

Однією з таких субвенцій є субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, інвалідам з дитинства, дітям-інвалідам, тимчасової державної допомоги дітям та допомоги по догляду за інвалідами I чи II групи внаслідок психічного розладу.

Ця субвенція перераховується місцевим бюджетам відповідно до вимог Порядку фінансування видатків місцевих бюджетів на здійснення заходів з виконання державних програм соціального захисту населення за рахунок субвенцій з державного бюджету, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 4 березня 2002 року № 256.

— Чи є певні терміни для таких перерахувань?

— Відповідно до чинного законодавства терміни перерахування «дитячої» субвенції місцевим бюджетам встановлені до 10 та до 25 числа кожного місяця. Казначейство, не чекаючи граничних термінів перерахування коштів, перераховує субвенцію на рахунки фінансових органів обласних державних адміністрацій відповідних місцевих бюджетів щомісячно п'ятого та двадцятого числа, одразу після отримання від фінансових органів інформації щодо фактично нарахованих сум допомог. Якщо зазначені дати припадають на вихідні дні, кошти перераховуються першого ж робочого дня, що, відповідно, настає після зазначених дат.

Ці кошти розподіляються обласними фінансовими органами між місцевими бюджетами міст і районів на підставі платіжних доручень, які надаються до органів Казначейства. Отримавши платіжні доручення, органи Казначейства того ж дня перераховують кошти субвенції на рахунки фінансових органів нижчого рівня — районних державних адміністрацій. Після цього, на підставі розпоряджень районних фінансових органів кошти потрапляють на рахунки управлінь соціального захисту населення районних та міських державних адміністрацій. І вже на підставі платіжних доручень управлінь соціального захисту населення, кошти перераховуються Українському державному підприємству поштового зв'язку «Укрпошта» та уповноваженим банкам згідно з Порядком призначення і виплати державної допомоги сім'ям з дітьми.

Усі зазначені операції проводяться органами Казначейства протягом того операційного дня, коли отримані документи. Про проведені операції оперативно повідомляються фінансові органи та управління соціального захисту населення та надаються виписки з відповідних рахунків.

Згідно з чинним законодавством, виплати отримувачам соціальних допомог повинні бути проведені не пізніше, ніж на восьмий день після перерахування Казначейством субвенції з державного бюджету обласним бюджетам. Як бачите, все відбувається за чітким, вивіреним порядком.

На «гарячу» телефонну лінію Казначейства досить часто звертаються люди з проханням відповісти, чи перераховані кошти на їхнє ім'я. Принагідно поясню, що інформація стосовно фактично нарахованих допомог надається Казначейству загальною сумою по області без розподілу за видами допомог та отримувачами. Персоніфікований облік отримувачів допомог здійснюють відповідні органи соціального захисту населення. У цьому випадку, таким громадянам потрібно звернутися безпосередньо до управлінь соціального захисту населення у районах та містах.

— Які суми з державного бюджету перераховані на виплату допомог сім'ям з дітьми Донецької, Луганської областей?

— Цю категорію отримувачів допомог в Казначействі, говорячи між собою, лагідно називають «мамочками». Так от, з початку року станом на 10 червня 2016 року місцевим бюджетам Донецької області перераховано субвенцію на виплату допомог сім'ям з дітьми у сумі 1 046,4 млн. грн, Луганської — 348,4 млн. гривень. Це перерахування відбулося 6 червня цього року і забезпечує 100% суми, заявленої органами соціального захисту. Для порівняння наведу такі дані: у відповідному періоді минулого року на зазначені цілі до Донецької області було перераховано 941,4 млн. грн., до Луганської — 317,1 млн. грн.

Другий транш цієї субвенції за червень місяць буде перераховано Казначейством 21 числа, відповідно до уточненої інформації фінансових органів про фактично нараховані у поточному місяці суми допомог.

Зауважу, що ці кошти спрямовуються на здійснення соціальних виплат лише на підконтрольні українській владі території.

Кошти субвенції на виплату соціальних допомог бюджетам тих міст і районів Донецької та Луганської областей, які не контролюються українською владою, тимчасово не перераховуються. Перерахування буде здійснюватися після повернення цієї території під контроль органів державної влади України та надання Казначейству інформації стосовно зобов'язань щодо фактично нарахованих сум допомог.

Отримання соціальних допомог можливе у разі переміщення людини на контрольовану українською владою територію, де вона має стати на облік в органах соціального захисту населення, подати заяву про виплату соціальної допомоги до Управління праці та соціального захисту населення, яке знаходиться на території, де органи державної влади здійснюють свої повноваження в повному обсязі. Це передбачено пунктом 8 Тимчасового порядку фінансування бюджетних установ, здійснення соціальних виплат населенню та надання фінансової підтримки окремим підприємствам і організаціям Донецької та Луганської областей.

— Тетяно Ярославівно, чи вистачить у державній казні коштів для здійснення виплат вимушеним переселенцям?

— Скажу тверде «так». Такі виплати затверджені Законом України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» і, відповідно до вимог Бюджетного кодексу, є захищеними видатками. Отже, виплати вимушеним переселенцям — першочергові та захищені.

Водночас наповнення казни залежить від багатьох чинників та джерел. Це, зокрема, щоденні надходження податків, зборів та інших обов'язкових платежів до державного і місцевого бюджетів, щоденні надходження від Єдиного соціального внеску, кошти, що перераховуються Національним банком України тощо.

Середньоденні залишки коштів, що наявні на єдиному казначейському рахунку, складають 16,7 млрд. грн. Це дозволяє нині і дасть змогу у майбутньому своєчасно та в повному обсязі здійснювати розрахунки за платіжними дорученнями бюджетних установ та інших клієнтів, що обслуговуються в органах Казначейства, а також проводити інші платежі, передбачені законодавством.

Записала Олена ІВАНОВА-СОЛОДОВНІКОВА.

У НОМЕР

Заощадили в Prozorro на бюджет міста

З початку року Дніпропетровська область заощадила на електронному майданчику Prozorro 67 мільйонів гривень. За цю суму можна забезпечити річні потреби промислового міста з населенням 40 000 осіб (наприклад — Покрову (колишній Орджонікідзе). Таку інформацію повідомив голова Дніпропетровської облдержадміністрації Валентин Резніченко на сайті ОДА.

— Ми не чекали ухвалення необхідних законів, а просто виявили політичну волю й одними з перших в Україні почали працювати в системі Prozorro. Розуміли, це справді потрібно, і вже сьогодні маємо красномовні результати, — пише Валентин Резніченко.

За правильністю оформлення заявок стежить спеціальна система моніторингу. Аналітики переглядають торги, консультують і виявляють можливі помилки. Якщо необхідно — допомагають їх усунути.

Область уже провела через Prozorro 18,5 тисячі лотів на майже 775 мільйонів гривень. Зекономлені на торгах кошти спрямовують на додаткові ремонти доріг, шкіл і дитсадків, нове медичне обладнання.

Щоб зробити систему закупівель більш зрозумілою підприємцям, щомісяця проводяться тематичні семінари. На сьогодні їх відбулося вже 38. На думку влади, це допоможе боротися з корупцією в держзакупівлях. Також діє спеціальна гаряча лінія, на яку можна повідомляти про зловживання чиновників.

ДОВІДКА

Система електронних закупівель Prozorro почала працювати на Дніпропетровщині в серпні 2015-го. Сьогодні область — на другому місці в країні за кількістю успішно завершених в Prozorro торгів після Київської міської державної адміністрації.

Тим часом область продовжує розширювати перелік електронних послуг. Так, усе, що ремонтує й будує Дніпропетровська ОДА, тепер можна побачити на спеціальному сайті.

— Цього року ми виділили з обласного бюджету 1,5 млрд. грн. на реконструкцію дитячих садків, шкіл, лікарень, будівництво водогонів і доріг. Щоб кожний міг побачити, куди підуть гроші, разом з волонтерами розробили онлайн-мапу. Сюди вноситься інформація про всі об'єкти, які ремонтує-мо цього року коштом обласного бюджету, — зазначив глава області.

На електронну карту, розміщену за адресою openbudget.dp.gov.ua, щодня наносяться нові об'єкти. Нині їх там уже понад 220.

Аркадій АВРАМЕНКО.
Дніпропетровська область.

Доплата за інтелект

Учениці Здолбунівської гімназії Марті Шмендель призначено стипендію Кабінету Міністрів України. Тож упродовж навчального року вона щомісяця отримуватиме грошову винагороду у розмірі 1243 гривні. Адже одинадцятикласниця посіла друге місце у Всеукраїнській учнівській олімпіаді з української мови та літератури. Це не перша нагорода Марти за перемогу у Всеукраїнських конкурсах: ще навчаючись у восьмому класі, вона посіла перше місце у Міжнародному мовно-літературному конкурсі учнівської та студентської молоді ім. Тараса Шевченка.

Людмила ДЕРКАЧ,
прес-секретар управління освіти і науки Рівненської ОДА.

З'явилася категорія громадян, які потребують додаткових соціальних гарантій, — внутрішньо переміщені особи

Чотирнадцятьох дітей із Харкова, батьки котрих — загиблі військовослужбовці, запросили відвідати Кам'янець–Подільський. Для них організували екскурсійну програму Старою фортецею та іншими музейними об'єктами, *інформує наш хмельницький власкор Ірина Козак*

Волонтер Корпусу миру США в Україні Гленн Гофрей ДЕРОНН, в якого — багаторічна практика управління, зокрема, в органах місцевого самоврядування, має намір упродовж двох років співпрацювати з керівництвом Рівненщини в туристичній галузі. Він допомагатиме відновлювати та розвивати важливі історичні об'єкти області, *передає наш власкор Олександра Юркова*

Рефат ЧУБАРОВ: «У Заходу не має бути іншого виходу, окрім як захищати нас»

Сьогодні у Верховній Раді України проходять парламентські слухання на тему «Стратегія реінтеграції в Україну тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і міста Севастополя: проблемні питання, шляхи, методи та способи».

Як ми вже повідомляли, напередодні в Українському кризовому медіацентрі було презентовано соціологічне дослідження «Загальнонаціональне й експертне опитування — майбутнє Криму: можлива інтеграція? Як і коли?», яке провели Фонд «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва й соціологічна служба Центру Разумкова.

Респондентам пропонувалося відповісти на запитання, що вони думають із приводу майбутнього Криму. Відповідно до дослідження абсолютна більшість опитаних — 69% — висловила переконання в тому, що Крим повинен входити до складу України, 12% підтримують ідею того, щоб Крим мав статус незалежного державного утворення, і тільки 7% опитаних готові погодитися на те, щоб Крим входив до складу Росії.

На перший погляд результати опитування є більш-менш оптимістичними. Однак, на думку голови Меджлісу кримськотатарського народу народного депутата України Рефата Чубарова **(на знімку)**, дуже насторожує той факт, що понад 30% українців вважають, що Крим хоч і має повернутися до складу України, але при цьому впевнені — нині це питання не актуальне. До слова, ще рік тому, коли проводилося аналогічне опитування, кількість респондентів, які вважали так, була набагато меншою.

— Це досить тривожний сигнал, — вважає Рефат Чубаров. — Це оцінка нашій владі, нашому суспільству, зокрема й нам. Виходить, ми не вживаємо досить ефективних дій для повернення Криму. Це має нас мобілізувати на більш активну подальшу роботу. Питання повернення Криму, а значить, і відновлення територіальної цілісності нашої держави, не може бути поставлено на другий або третій рядок. Усі ті, хто каже, що питання повернення Криму несвоєчасне, фактично здають усю Україну Путіну, а його головний ресурс зараз — це час.

Тему «несвоєчасності» кримського питання активно культивують і російські ЗМІ. Як зазначив Посол США в Україні Джеффрі Пайєтт, РФ перетворила інформацію на зброю. На його думку, значна частина розрахунків Кремля з початку агресії полягала в тому, що вони намагалися прорахувати, що їм буде дозволено зробити, як далеко вони можуть зайти без провокування міжнародної реакції. І для цього активно використовувалася в тому числі й інформаційна політика.

Буквально одночасно з оприлюдненням в Україні підсумків соцопитування одне із головних кремлівських інформагентств опублікувало коментар колишнього Генсека НАТО, а нині радника Президента України Андерса Фог Расмуссена, який нібито заявив цьому електронному виданню, що повернення Криму не повинне бути невідкладним пріоритетом для нашої країни. На превеликий жаль, українські засоби масової інформації відразу підхопили цю «новину» й поширили її. А саме цього й домагається Кремль, підігріваючи такі настрої щодо Криму не тільки в нашій країні, а й в усьому світі.

— Маю визнати, що на Заході уже є такі думки, щоб здати Україну Путіну, — каже голова Меджлісу кримськотатарського народу. — Зараз тривають переговори. І ведемо їх не тільки ми, а й наші міжнародні партнери. І в цьому глобальному протистоянні ми домагаємося, щоб Росія повернулася в рамки міжнародного права. Але є й інший варіант — світ домовляється з нею без нас і за рахунок України, за рахунок Криму й кримських татар. Розмови про такі сценарії мені доводилося неодноразово чути під час робочих зустрічей із нашими партнерами. У деяких з них є нетерпіння знайти привід, щоб здати Україну. Однак вони не можуть про це говорити привселюдно, що їм доводиться відходити від Гельсінських домовленостей, європейських цінностей і принципів. Для цього вони намагатимуться обвинуватити Україну, щоб пояснити, чому вони відвернулися від неї.

Тому ми повинні знаходити такі форми протидії цим планам і їх реалізації, щоб у Заходу (навіть при бажанні окремих політиків) не було іншого виходу, окрім як захищати нас. Тому той, хто в нас каже, що питання Криму неактуальне, по суті, здає Україну Путіну. Ми всі маємо зрозуміти — питання відновлення територіальної цілісності України, включно з територією окупованого Криму, — це тест на здатність або нездатність української етнічної й політичної нації на державотворення.

Серед опитаних ті, хто вірить у повернення Криму, найбільше надій покладають на успішне проведення реформ і підвищення загального рівня добробуту в Україні, що, відповідно, привабливатиме кримчан (35%).

Не менш важливими передумовами, при яких можливе відновлення українського суверенітету в Криму, громадяни України вважають значне посилення санкцій і тиску на РФ із боку міжнародного співтовариства, які змусять Росію повернути півострів Україні (34%), або зміну влади (президента) у РФ (32%), а 30% сподіваються на те, що Крим сам повернеться в Україну у зв'язку з погіршенням внутрішньополітичної й економічної ситуації в Росії.

Майбутній статус півострова в складі України після його реінтеграції третина опитаних (33%) вважає за доцільне винести безпосередньо на всеукраїнський референдум. А от більшість респондентів (47%) вважають, що подальшу долю Криму повинні визначати самі його жителі. І цей показник, на думку експертів, також викликає певні побоювання.

— Виходячи з тих тенденцій, які нині існують, через кілька років у Крим переїде на постійне місце проживання понад мільйон осіб із різних регіонів Російської Федерації, — розповідає експерт фонду «Майдан іноземних справ», головний редактор порталу Blackseanews Андрій Клименко. — Тільки в Севастополь за останні два роки переїхало майже сто тисяч росіян. Це цілеспрямоване заміщення корінного населення. Це відбувається паралельно із процесом витіснення проукраїнських громадян, у тому числі й кримських татар, і заміщають їх потужним потоком жителів РФ, переважно з північних регіонів, які цілими вулицями скуповують собі житло на півострові. І що, ми тепер маємо запитувати в них думку про майбутнє Криму?

Крім цього, Андрій Клименко вважає: сьогоднішні школярі, які вже провчилися хоча б 5—6 років — це наші діти. Як правильно зазначив під час обговорення підсумків опитування відомий кримський журналіст Павло Казарін, для цих хлопчиків і дівчат увесь цей час столицею був Київ, а не Москва. А от із тих, хто пішов сьогодні в перший клас, народився в українській родині, на території українського Криму, «путінська» школа буквально за кілька років зробить завзятих прихильників кремлівської влади, обвішених георгіївськими стрічками. А коли плюс до цього ми постійно казатимемо, що тема повернення несвоєчасна, то цей час так і не настане.

Влад СЕМЕНЧУК.

Не далекі родичі, а такі ж громадяни

Образа, біль і десь навіть розчарування. Такі почуття охоплюють кримчан щораз, коли в Києві ухвалюються одні або другі рішення щодо обмеження прав жителів півострова.

Насамперед це стосується, звичайно, закону про вільну економічну зону, що провів межу між громадянами України, які проживають на материковій частині України, і українськими ж громадянами, котрі мешкають на Кримському півострові, а також тими, хто із Криму переїхав в інші регіони України.

Річ у тім, що відповідно до закону кримчани визнаються нерезидентами в Україні, тобто, маючи український паспорт, ідентифікаційний код і всі необхідні документи, які відповідають усім ознакам громадянства, не мають права, приміром, оформити кредит.

Крім того, певний період картки кримчан, видані одним з найбільших українських банків, на материковій території були заблоковані. Неможливо було провести жодної операції, а в багатьох на них були гроші, які знадобилися б при переїзді. Навіщо це треба було робити, ніхто так і не пояснив.

Ускладнили життя заборони та кордони

Далі — більше. Припиняється в однобічному порядку залізничне сполучення з півостровом, немає прямого автобусного сполучення. Кому від цього полегшало? Точно не громадянам України, котрі проживають у Криму. Зате на цьому прекрасно заробляють приватники. У середньому за рейс: Сімферополь—кордон—Новоолексіївка або Сімферополь—Херсон приватник на мікроавтобусі місткістю 10—12 місць заробляє за добу приблизно 12—15 тис. грн. А таких автобусів сотні. І гроші йдуть, звичайно ж, не в кишеню держави.

Ще три-чотири роки тому залізничні перевезення посідали вагоме місце в роботі транспортної інфраструктури. Найбільш показовим щодо цього був 2011-й. За даними статистики, тільки за сім місяців 2011 року послугами залізничного транспорту АР Крим скористалося понад 13 мільйонів пасажирів. Нині у Криму працюють тільки приміські електропоїзди, а в міжобласному сполученні рейки починають потихеньку іржавіти.

Якщо говорити про практичні проблеми, з якими стикаються кримчани, — це насамперед оформлення паспортів і свідоцтв про народження. Річ у тім, що видані на території півострова російські паспорти й будь-які інші види документів в Україні недійсні.

Кримчани не хочуть переривати зв'язки з рідною країною, але почуваються чомусь як пасинки або далекі родичі, про яких вже встигли всі забути.

Приміром, молодим сім'ям, у яких народилася дитина, доводиться оформляти свідоцтво про народження через суд. Іноді це забирає кілька місяців. У родині Віктора Л. із Сімферополя півроку тому з'явився другий малюк. Досі родина не може оформити свідоцтво про його народження. Суд то відкладають, то переносять. От і доводиться їм регулярно їздити в Херсон, а це досить дорого, не кажучи вже про фізичні навантаження й моральні травми. Проїзд тільки туди забирає в середньому чотири-п'ять годин, плюс як мінімум три години — проходження двох кордонів, стільки ж часу знадобиться й на дорогу назад. Вартість проїзду в обидва боки становить у середньому від однієї до півтори тисячі гривень. При цьому необхідно зазначити, що частину шляху від одного кордону до другого доводиться долати пішки з дитиною, візочком і речами.

Всупереч багатьом уявленням кордон між Кримом і Херсонською областю на вигляд по суті є повноцінним державним кордоном між Російською Федерацією й Україною. Тут здійснюється повноцінний митний і прикордонний контроль, причому у зв'язку із прийняттям Кабміном України горезвісної постанови №1035 заборонене переміщення низки товарів, на кшталт алкоголю, копчених ковбас, сигарет тощо. Причому якщо з українського боку дозволений вивіз сала, то на російську територію його ввезення заборонено.

Ті, хто перетинають кордон, скаржаться: українська митниця не дозволяє провезти в Крим навіть півлітрову пляшечку українського пива. Був тому свідком і автор цих рядків, коли в одному з пунктів пропуску після ретельного огляду в одного з пасажирів легковика в особистих речах виявили баночку пива. Вирок митниці був суворий: або виливаєш, або випиваєш на місці. Пасажир вибрав останній із запропонованих варіантів.

Вимагають діалогу з владою

Кримська правозахисна група «20 лютого», активісти якої працюють у Києві, кілька раз зверталася до органів державної влади України із проханням про скасування цілої низки законодавчих і підзаконних актів, які, на думку громадських діячів, кваліфікують кримчан як людей другого сорту, котрі не мають повноцінних прав.

Координатор групи Олександр Лієв вважає, що при прийнятті рішень на державному рівні необхідно враховувати думку кримчан, оскільки досі не було жодного звернення керівництва країни до жителів півострова.

У зв'язку з цим правозахисна група опублікувала на сайті Президента України петицію, у якій звертається до Петра Порошенка, а також Прем'єр-міністра України Володимира Гройсмана та голови Верховної Ради Андрія Парубія із закликом створити конструктивний діалог з жителями окупованого півострова й тими, хто був змушений залишити домівку.

«Сьогодні кримчани як ніколи потребують діалогу з офіційною владою України. Мешканцям окупованого Криму дуже важлива ця комунікація, щоб не почуватися забутими й відірваними від Батьківщини. По факту, досі у жодній із доступних комунікацій — ні на сайтах, ні в соціальних мережах, ні через відеоканали й інші ЗМІ в цілому не було ніякого офіційного звернення до жителів півострова й тих, хто змушений був звідти переїхати на материкову Україну. Тому кримчани й вимагають діалогу з офіційною владою України й безпосередньо Президентом. Адже вони мають право знати, що чекає їх у майбутньому і які дії планує здійснити влада, щоб захистити права й свободи своїх громадян», — зазначає Олександр Лієв.

Михайло РУДЕНКО.

Крим.

Той, хто в нас каже, що питання Криму неактуальне, по суті, здає Україну Путіну

Ми охороняємо надійно

ДОВІДКОВО

7 листопада 2015 року набрав чинності Закон України «Про Національну поліцію», на підставі якого Закон України «Про міліцію» втратив чинність, у зв'язку з чим МВС було прийнято рішення про ліквідацію підрозділів Державної служби охорони (далі — ДСО).

Пунктом 19 частини 1 статті 23 цього закону визначено, що поліція відповідно до покладених на неї завдань здійснює охорону об'єктів права державної власності у випадках та порядку, визначених законом та іншими нормативно-правовими актами.

На виконання статті 13 Закону України «Про Національну поліцію» 13 жовтня 2015 року постановою уряду №834 утворено органи поліції охорони, що здійснюють аналогічні ДСО функції охорони.

Статтею 3 Закону України «Про джерела фінансування органів державної влади» встановлено обмеження фінансування органів державної влади, крім послуг з охорони, що надаються на договірних засадах.

С. Будник.

Діяльність поліції охорони, яка входить в систему Національної поліції України, не фінансується з державного бюджету, а існує за кошти від надання послуг охорони за договорами та виконує всі соціально-економічні гарантії держави для поліцейських, які проходять службу в поліції охорони.

Стаття 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначає, що суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку в нього немає жодного конкурента або не зазнає значної конкуренції унаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.

На сьогодні є чинною Методика визначення розмірів цін на послуги з охорони об'єктів всіх форм власності та таких, що підлягають обов'язковій охороні підрозділами ДСО, затверджена наказом МВС і Мінекономіки від 02.03.2001 р. №171/51.

Одночасно розроблено проект нової Методики формування вартості послуг, які надаються органами поліції охорони, котра проходить процедуру погодження із зацікавленими органами, установами та підрозділами.

Кабінет Міністрів України, виходячи з того, що він є одним із суб'єктів забезпечення національної безпеки, відповідно до статті 4 Закону України «Про основи національної безпеки», до основних його функцій згідно зі статтею 10 цього закону належать: створення нормативно-правової бази, необхідної для ефективного функціонування системи національної безпеки; розроблення науково обґрунтованих пропозицій і рекомендацій щодо прийняття управлінських рішень з метою захисту національних інтересів України; запобігання та усунення впливу загроз і дестабілізуючих чинників на національні інтереси.

Враховуючи діяльність на території України незаконних збройних формувань, зростання рівня злочинності, незаконний обіг вогнепальної зброї, що може бути використана при нападах на об'єкти всіх форм власності, у тому числі особливо важливі, виникла необхідність забезпечення їх охорони, у зв'язку з чим 11 листопада 2015 року Кабінетом Міністрів України прийнято постанову №937 «Питання забезпечення охорони об'єктів державної та інших форм власності» (далі — Постанова Кабінету Міністрів України №937).

До того ж рішенням Ради національної безпеки і оборони України від 01.03.2014 р., зважаючи на рішення Ради Федерації Федеральних Зборів Російської Федерації щодо використання збройних сил Російської Федерації на території України, МВС доручено забезпечити посилену охорону об'єктів енергетики та критичної інфраструктури.

На сьогодні питання посилення охорони об'єктів енергетичної і транспортної інфраструктури є одним із основних напрямів державної політики національної безпеки України, що затверджені Указом Президента України від 26 травня 2015 року №287/2015 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року «Про Стратегію національної безпеки України».

Згідно з положеннями Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод і Конституції України, людина, її життя і здоров'я, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Обов'язком держави з реалізації права на життя вважається створення належних умов для реалізації цього права.

Постанова Кабінету Міністрів України №937 не може впливати на ринок охоронних послуг та конкуренцію на ньому, оскільки прийнята з огляду на необхідність забезпечення державної політики національної безпеки України в частині забезпечення охорони об'єктів стратегічного значення для економіки і безпеки держави від злочинних посягань та з метою недопущення порушень на об'єктах, що перебувають у сфері управління Кабінету Міністрів України, захисту життя людей.

Станом на 01.01.2016 р. кількість суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність за КВЕД-2010 «80.10 — діяльність приватних охоронних служб» (без урахування окупованих територій: АР Крим та м. Севастополь), збільшилася на 454 суб'єкти (становить 5117 суб'єктів господарювання) у порівнянні з їх кількістю станом на 01.01.2015 р., що підтверджує зростання і розвиток ринку охоронних послуг.

Постають питання:

На підставі чого і чому рішення уряду як вищого центрального органу виконавчої влади оскаржуються приватними охоронними суб'єктами господарювання?

В якій ще європейській країні існує неповага до таких рішень?

Чи зможуть приватні охоронні структури забезпечити належну охорону державних об'єктів стратегічного значення для економіки і безпеки, енергетики та критичної інфраструктури держави?

Органи поліції охорони дають понад 20 тисячам громадян реалізувати право на працю та належний соціальний рівень життя, є одними із великих платників податків та забезпечують надходження до бюджетів усіх рівнів. Діяльність органів поліції охорони є висококваліфікованою, професійною та найефективнішою, ціна відповідає якості послуг, що надаються.

Окрім того, вказана постанова уряду останні півроку перебувала на розгляді в Антимонопольному комітеті України, за результатом було прийнято рішення, зміст якого не викликає сумніву: охорону об'єктів стратегічного значення для економіки і безпеки держави від злочинних посягань необхідно забезпечувати силами держави, в тому числі поліцією охорони. До того ж Антимонопольний комітет України рекомендував законодавчо визначити єдині критерії віднесення цих об'єктів до таких, що охоронятимуться спеціальними суб'єктами, в тому числі поліцією охорони.

Отже, реалізація державної політики у сфері забезпечення національної безпеки держави урядом є виваженою та правильною і не може ставитись під сумнів та бути предметом дискусій.

Сергій БУДНИК,
генерал поліції третього рангу,
начальник
Департаменту поліції охорони.

Підвищення пенсійного віку не стимулює до офіційного працевлаштування

БАЛАНС ТИЖНЯ

Минулого тижня вартість нафти марки Brent на світових біржах піднімалася до 51 долара за барель, а ще на початку року була 32—33 долари. Якщо тенденція триватиме, цінники на українських заправках і надалі неприємно дивуватимуть водіїв. І не лише їх. Господині в супермаркетах також змушені будуть залишати більше грошей. Адже зрозуміло, що пальне відображається на перевезенні зерна, борошна, хліба та інших виробів... Якщо розібратися, бензинові ціни зачіпають ледь не всі товари. Взяти овочі-фрукти. З одного боку, влітку відбувається сезонне їх здешевлення — можна порадіти, але зростає вартість доставки. Як стверджують аналітики, через підвищення світових цін на нафту пальне в нас лише в травні подорожчало ще на 5,8%.

Утім, «радують» українців не лише «королі бензоколонок». Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері енергетичних та комунальних послуг, минулого тижня затвердила рішення про встановлення нових тарифів на теплову енергію, централізоване опалення та постачання гарячої води для потреб населення. Так, тепло в середньому дорожчає на 95,3%. Як пояснюється, тариф для громадян підвищується через зростання паливної складової, здорожчання електроенергії та збільшення заробітних плат. Але, виходить, головною причиною «теплового стрибка» є нещодавнє рішення уряду про запровадження єдиної ціни на газ. Нагадаємо, підвищували тарифи на блакитне паливо на вимогу МВФ, щоб довести їх до рівня покриття собівартості. Тож, з 1 липня відчуємо подорожчання гарячої води. Централізоване опалення добряче потрусить наші гаманці у жовтні. А з вересня, нагадаємо, нас чекає чергове підвищення цін на електроенергію. За кожен кіловат замість 57 доведеться викласти 71,4 коп. Це до 100 кВт. А за споживання від 100 до 600 кВт тариф становитиме 1 грн. 29 коп. Нині — 99 коп. Звісно, таке зростання вартості комунпослуг неодмінно збільшить інфляцію.

Тим часом Президент підписав зміни до держбюджету на 2016 рік. Додатково понад 5 мільярдів гривень спрямовуються на субсидії для малозабезпечених громадян. З одного боку, добре, бо для більшості наших пенсіонерів такі комунальні витрати явно не по кишені. Та й можновладців, на яких насідають іноземні кредитори, котрі, в обмін на гроші диктують свої умови, можна зрозуміти. Але для казни підвищення тарифів — значне навантаження, бо веде до зростання витрат на субсидії з бюджету. А для багатьох співвітчизників працездатного віку стало оптимальною стратегією — мінімізувати зарплату і звертатися по субсидію. Немає стимулу показувати офіційні доходи — й надалі краще отримувати зароблене в конверті. Такий підхід не вигідний державі, бо не сприяє ні поповненню бюджету, ні надходженням до Пенсійного фонду.

Як, власне, і перспектива підвищення пенсійного віку не стимулює громадян до офіційного працевлаштування і, відповідно, сплати податків. Утім, нашій країні рано чи пізно доведеться підняти планку, погодившись з рекомендаціями ключового кредитора держави — Міжнародного валютного фонду, щоб уникнути краху пенсійної системи через надмірний дефіцит Пенсійного фонду, заявив співголова Стратегічної групи радників з просування реформ в Україні Іван Міклош. «З технічної точки зору, в плані підвищення пенсійного віку МВФ правий. Якщо Україна не підніме віх виходу на пенсію, то система впаде», — цитує посадовця УНІАН.

Хоча міністр соціальної політики Андрій Рева ще на початку червня запевнив громадян, що уряд не планує підвищувати пенсійний вік. Водночас, на думку посадовця, рано чи пізно йти на такий крок доведеться. За інформацією Мінсоцполітики, зараз розглядається можливість підвищення пенсійного віку для тих українців, які мають невеликий стаж роботи.

Усухому залишку — про приємне. Минулого тижня порадував Нацбанк, удвічі збільшивши ліміт придбання готівкової валюти фізичними особами. Тепер кожен громадянин вправі купити валюту в одному банку на 12 тисяч гривень у день. Уже не доведеться фінустановам робити ксерокопію паспорта, клієнту достатньо його лише пред'явити. Відтак добувати долари або євро стане комфортніше, отже, зменшиться кількість охочих діставати їх на чорному ринку. Ще дві добрі новини від НБУ. **По-перше**, якщо раніше експортери, які реалізували на зовнішньому ринку, приміром, зерно, обов'язково мали продавати 75% валютної виручки на міжбанку, то зараз цю норму зменшено до 65%. У такий спосіб знижується для торговців потреба приховувати виручку, перерозподіляти її на фірми, зареєстровані за кордоном. **По-друге**, НБУ дозволив банкам з 15 червня змінювати курси купівлі та продажу валюти впродовж дня. З одного боку, для людей, бізнесу, самих фінустанов це, начебто, позитив. Але треба бути готовим до активізації курсових коливань, якими кілька разів на день «радуватимуть» громадян обмінники.

До речі, і прогноз інфляції на нинішній рік у НБУ поки що зберігає на рівні 12%. З усього видно, банкіри й надалі продовжують випромінювати оптимізм.

Галина КВІТКА.
Мал. Миколи КАПУСТИ.

ТИМ ЧАСОМ

Шведи закликають нас боротися з корупцією

Швеція як четвертий за розміром донор України наполягає на конкретних результатах реформ, заявив міністр підприємництва та інновацій Швеції Мікаель Дамберг на бізнес-форумі в Києві. При цьому Дамберг наголосив, що однією із головних реформ в Україні має стати реформа системи боротьби з корупцією.

НАМ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО...

...почесним донорам компенсують «комуналку»

Сумчанам — почесним донорам України компенсують чверть коштів, витрачених ними в 2016 році на оплату житлово-комунальних послуг. Для цього треба звернутись із відповідною заявою до міського управління соцзахисту та надати необхідні документи. Головним серед них є посвідчення почесного донора, яке й дає право на 25-відсоткову знижку незалежно від величини одержаного доходу.

Нині в Сумах мешкає майже 700 таких пільговиків. Минулого року для відшкодування частини витрат на оплату житлово-комунальних послуг міський бюджет компенсував їм майже півмільйона гривень. Цього року через підвищення тарифів сума буде значно більшою. Звання почесного донора України присвоюють особам, які не менше сорока разів здали максимальну норму крові або не менше 60 разів —-максимальну кількість плазми.

Володимир ЧЕРНОВ.
Сумська область.

...на АЕС приїздив ревізор

В Енергодарі працювала комісія МАГАТЕ. Метою фахівців Міжнародної агенції з атомної енергії були відвідини третього енергоблока Запорізької АЕС. Комісія детально перевірила якість проведення технічного обслуговування систем спостереження (блок на капітальному ремонті), стан збереження радіоактивних матеріалів та всю облікову документацію. Зауважень до роботи персоналу і техніки не зафіксовано. Нагадаємо, що відвідини АЕС були здійснені в рамках міжнародної угоди між Україною та МАГАТЕ про нерозповсюдження ядерної зброї.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.
Запоріжжя.

Запобіжний захід у вигляді цілодобового домашнього арешту визначив Корольовський районний суд Житомира двом працівникам поліції, які на місці ДТП викрали кошти, що належали пасажирові, госпіталізованому до лікарні. Обох відсторонено від займаних посад, *повідомляє наш власкор Оксана Лук'яненко*

Сумські прикордонники не пустили до Росії українських бджіл. Медоносних комах знайшли у поїзді Київ—Москва. У 163 контейнерах нарахували їх більш як півтори тисячі. Живий вантаж виявився власністю одного з провідників, котрий спробував підзаробити на незаконній оборудці, *передає наш власкор Володимир Чернов*

ГЕРОЇ НЕ ВМИРАЮТЬ

Вклонилися «Небесній Гвардії»

У Дніпрі вшанували пам'ять десантників 25-ї окремої повітряно-десантної бригади, що перебували на борті збитого Іл-76 і загинули під Луганськом 14 червня 2014 року. За ініціативи ГО «Всеукраїнський Союз «Сила Матерів» і за підтримки влади міста вчора на алеї Слави біля Дніпропетровської ОДА відбувся День Пам'яті 40 бійців і 9 членів екіпажу.

Ще одна зустріч відбулася на Січеславській Набережній біля пам'ятника Василеві Маргелову. Напередодні одна з ініціаторок вечора пам'яті Тетяна Ільїна писала на своїй сторінці в Facebook: «Приходьте вшанувати їхню пам'ять, згадати про них, розповісти, які вони були — сміливі, радісні, серйозні, як мріяли про краще для нашої України і як вірили. Я привезу 49 фото, будуть і лампадки, і небесні ліхтарики, і музика, яку любили слухати наш хлопці, під яку я хочу вали й під яку ми плачемо тепер».

У рамках художньо-меморіального проекту «Небесна Гвардія» Дніпропетровський академічний український музично-драматичний театр ім. Т. Г. Шевченка 14 і 15 червня запрошує глядачів на патріотичну постановку «Ангели Тебе Оберігають».

Нагадаємо, що 9 червня в Павлограді Дніпропетровської області відбулося шістнадцяте судове засідання в справі про загибель літака Іл-76. Сьогодні на лаві підсудних одна людина — генерал-майор Віктор Назаров, який на момент трагедії був начальником штабу антитерористичної операції. Його обвинувачують у халатному ставленні до служби, що призвело до тяжких наслідків.

За допомогою відеозв'язку з Києва свідчив Анатолій Пушняков, що був командувачем Сухопутних військ ЗСУ. На запитання про ситуацію в Луганському аеропорту 11—14 червня 2014 року свідок відповів, що в ті дні аеродром був в оточенні. Також генерал повідомив, що не володів інформацією про плани сепаратистів збивати українські літаки. На запитання судді про те, хто відповідав за безпеку перевезення бійців в обложений аеропорт, Пушняков відповів, що він приймав зобов'язання щодо безпеки в аеропорту Дніпропетровська, далі порядок переміщення визначало підрозділу керівництво АТО.

Аркадій АВРАМЕНКО.
Дніпро.

ТИМ ЧАСОМ

У Мелітополі 14 червня — сумний день. Два роки тому в небі над Луганськом загинув (разом із дніпропетровськими десантниками) екіпаж Іл-76 із тутешньої 25-ї авіатранспортної бригади.

У місті відбулися скорботні заходи. Зокрема, траурний мітинг біля меморіального комплексу на території згаданої частини, а також покладання квітів до підніжжя меморіалу екіпажу Іл-76 на Новому кладовищі Мелітополя.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.

Запорізька область.

«Жива бібліотека» простягнула руку допомоги

На територію, підконтрольну українській владі, переїхали десятки різних навчальних закладів, що залишили окуповану частину Луганщини. На жаль, бібліотечні фонди, техніка, обладнання перебувають в окупації, тож фундамент для освіти подекуди доводиться створювати з нуля. Можливо, область сама б не впоралася з цією важливою проблемою, якби на допомогу не прийшла вся країна.

У рамках проекту «Жива бібліотека» до Сєвєродонецька приїхали відомі українські письменники Андрій Кокотюха та Любко Дереш, видавець Олександр Красовицький, радник міністра інфраструктури України Юрій Гусєв, соціальний психолог Тамара Сухенко. Вони передали книжки до обласної універсальної наукової бібліотеки ім. М. Горького у Старобільську, Сєвєродонецької міської публічної бібліотеки та Лисичанської централізованої бібліотечної системи **(на знімку)**. Тут такі видання, як патріотична бібліотека видавництва «Фоліо», військові щоденники, зокрема, «Іловайськ» Є. Положія, «Бібліотека спротиву. Бібліотека надії» видавництва «Дух і літера», «Історія з грифом "секретно"» В. В'ятровича, «Залишенець. Чорний ворон» В. Шкляра, «У війни не жіноче обличчя», «Час secondhand» С. Алексієвич, «Ворошиловград» С. Жадана, «Червоний» А. Кокотюхи, «Голова Якова» Л. Дереша, «Відвага і страх» О. Гнатюк.

Проект «Жива бібліотека» передбачає не просто передачу літератури, а, насамперед, живе спілкування з населенням зони АТО. На думку гостей, почути один одного, підтримати один одного допоможе друковане слово. Від провідних вітчизняних видавців публічні бібліотеки Донбасу отримають 1000 книжок сучасної української та світової літератури. А видавець Олександр Красовицький закликав і місцевих підприємців долучитися до цього проекту, пообіцявши значну знижку на добірку літератури, що друкується у «Фоліо».

Другим етапом проекту стане залучення до нього широкого кола громадськості, коли будь-який житель України зможе безплатно відправити «Новою поштою» книжки до бібліотек, розташованих у зоні проведення АТО.

Павло ВОРОНЦОВ.
Луганська область.
Фото автора.

Були серед перших, хто підняв прапор

У Житомирі минулого понеділка було урочисто піднято синьо-жовтий прапор на будинку міськради. 26 років тому Житомир став черговим містом після Стрия, Дрогобича, Львова, Тернополя та Івано-Франківська, першим у центральній і східній Україні, де за часів комуністичного режиму офіційно було піднято прапор України.

Перед цим, 24 травня, міськрада ухвалила рішення дозволити установам, організаціям, що розташовані на території Житомира, користуватися національною символікою. Як розповів Віталій Мельничук, нині науковець, а тоді керівник міськради, депутат Верховної Ради України I скликання, прапор передали президії сесії. Одразу ж почався шалений тиск. Але патріоти витримали його. 13 червня 1990 року о 23.00 державний стяг замайорів над міськрадою. Це було за рік і два місяці до проголошення незалежності України.

Оксана ЛУК'ЯНЕНКО.
Житомир.

ФОТОФАКТ

Команда депутатів Рівненщини (на знімку) у загальному заліку стала срібним призером Всеукраїнської спартакіади серед депутатів рад усіх рівнів, що відбулася в Чорноморську на Одещині. Першими були обранці з Івано-Франківської області.

Фото Ірини БОВСУНЮК.

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

«Швидка» зароблятиме на оренді

Нове джерело доходу незабаром отримає Херсонський обласний територіальний Центр екстреної медичної допомоги. Це буде платня за оренду двох відокремлених приміщень, які медики здаватимуть під хлібний магазин та автомийку. Згоду на це вже дали депутати облради. Головний лікар центру Юрій Бовкун пояснив кореспонденту «Голосу України», що цю нерухомість установа не використовує, вона стоїть порожньою, а гроші на утримання та охорону «проїдає». Якщо ж знайдуться винаймачі, то замість збитків вона приноситиме хоч і невеличкий, але прибуток — трохи більше 1,1 тис. грн. на місяць. Ці кошти використають на придбання витратних матеріалів та запчастини для машин швидкої допомоги.

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.
Херсон.

Шини біля ОДА

Біля будівлі Миколаївської ОДА вчора тривала акція представників об'єднання «Миколаїв SOS», які вимагали відставки голови ОДА Вадима Мерікова, голови обласної ради Вікторії Москаленко та начальників департаментів ОДА. До активістів прибуло підкріплення з Одеси, очікується приїзд учасників із Маріуполя, Херсона, інших регіонів. Протестувальники встановили намети, привезли дрова та шини. Ніч пройшла спокійно. Активісти заявляють, що стоятимуть під ОДА до виконання своїх вимог та очікують на запланований сьогодні приїзд Президента.

Кирило РИЖАНОВ.
Миколаївська область.

ЦИФРА

120 млн. грн. отримає Кіровоградщина на проекти, що реалізовуватимуться за рахунок коштів Державного фонду регіонального розвитку та субвенцій з держбюджету на соціально-економічний розвиток. Як наголосив голова Кіровоградської ОДА Сергій Кузьменко, ці гроші будуть використані на об'єктах освіти, медицини, ЖКГ та для ремонту доріг.

Петро МЕЛЬНИК.

Інфекційні захворювання наступають

На Тернопільщині за останні три тижні зареєстровано дванадцять випадків менінгококових інфекцій. Найбільше — в обласному центрі. Одна дитина померла. У Кременецькому районі зафіксовано захворювання на лептоспіроз. Восьмирічний хлопчик купався у ставку, поранив ногу і захворів.

Зростання кількості випадків захворювань на гострі кишкові інфекції значно перевищує минулорічний рівень: зареєстровано їх понад 400. Особливо страждають діти. Джерелами отруєнь найчастіше є продукти, придбані не лише на стихійних ринках, а й у торговельній мережі. Також зафіксовано перший випадок захворювання на сказ.

Людмила НАКОНЕЧНА.
Тернопільська область.

На водних об'єктах Запорізької області з початку травня загинуло п'ятеро осіб, інформує наш власкор Леонід СОСНИЦЬКИЙ

Просто передплати — і читай газету

Днями біля одного з кіосків з продажу періодики на столичному Головпоштамті мимоволі почув діалог покупця і працівника пошти.

— У вас є газета «Голос України»!?

— Ні, вже все продали.

— Як же, тільки одинадцята година — і вже немає?

— Ми отримуємо лише п'ять штук, і одразу розбирають.

Знайомлюся з покупцем. Це ветеран, киянин Август Тичинський **(на знімку)**. Підказую, що в сусідньому кіоску бачив газету. Йдемо разом і купуємо.

— А що заважає просто передплатити «Голос України», адже це зручно, просто додому принесуть? — запитую Августа Івановича.

— Ні, тут своя філософія. Що вдома? Лежиш на дивані, руху немає. А тут — вийшов на вулицю, нові знайомства, розмови. Двічі-тричі на тиждень приходжу на Головпоштамт по газету. Скажу вам, мені дуже подобається Голова Верховної Ради Андрій Парубій. Я його зустрічав під час Євромайдану, і він мені запав у душу. Отож передайте йому, що люди йому вірять і нехай швидше наводить лад в Україні. А «Голос України», мабуть, передплачу і буду впевнений, що улюблену газету почитаю.

Андрій НЕСТЕРЕНКО.
Фото автора.

Поліцейських затримали з погонею й стріляниною

В Одесі під час одержання хабара затримано двох співробітників патрульної поліції. До управління внутрішньої безпеки ГУ НП в Одеській області звернувся водій BMW, який поскаржився, що правоохоронці відібрали у нього реєстраційний талон на транспорт і вимагають гроші за його повернення. Силовики вирішили затримати своїх колег на гарячому. Однак, коли після одержання 7 тисяч гривень почалася операція із затримання, ті на службовому автомобілі намагалися втекти. Зупинити машину вдалося, протаранивши її, після чого хабарники побігли у двори. Переслідувачі почали стріляти в повітря, чим добряче налякали місцевих мешканців, які побачили незвичайну картину: патрульні поліцейські тікають від людей у цивільному, які стріляють.

Кирило ВОРОНКОВ.

Одеська область.

Шефська допомога перевищила півмільйона

Загальна сума шефської допомоги військовим частинам, що дислокуються у Кіровоградській області, станом на початок червня сягнула понад 530 тис. грн.

Як повідомив обласний військовий комісар полковник Ярослав Кучер, у регіоні налагоджено тісну взаємодію між місцевими органами виконавчої влади та керівництвом п'яти військових частин. Це дає змогу не лише надавати фінансову підтримку, а й проводити ремонтні роботи, забезпечувати підрозділи необхідним обладнанням та устаткуванням тощо.

Тим часом активнішої допомоги потребує легендарний 3-й окремий полк спецпризначення. Зокрема, в облаштуванні належних умов на полігоні, зазначив представник ГО «Об'єднання ветеранів АТО та військовослужбовців 3-го окремого полку спеціального призначення «Редут» Олександр Щербина.

Петро МЕЛЬНИК.

Кіровоградська область.

Із кожного по гривні — постане пам'ятник

У Білопіллі на Сумщині збирають кошти на увічнення пам'яті земляків, котрі не повернулися з зони АТО. Вже готова проектно-кошторисна документація. Згідно з нею, у місті з'явиться своєрідний меморіальний комплекс — Алея слави Героїв та символічна скульптурна композиція. За словами міського голови Білопілля Юрія Зарка, на реалізацію проекту потрібно 600 тис. грн. Щоб акумулювати кошти та зусилля однодумців, Білопільська райдержадміністрація проводить інформаційно-роз'яснювальну роботу серед місцевих мешканців. З пропозицією зробити внесок у святу справу влада також звернулася до керівників підприємств та агрофірм.

Володимир ЧЕРНОВ.

Сумська область.

Врятовані скарби Італії можна побачити в музеї

Сімнадцять картин з колекції музею Кастельвеккіо у Вероні нині можна побачити в столичному музеї Ханенків. Ці твори було викрадено зловмисниками у листопаді 2015 року та нещодавно знайдено в Україні. А напередодні Президент України Петро Порошенко, мер Верони Флавіо Тосі та італійський посол Фабріціо Романо презентували картини в музеї. До слова, на знак подяки за врятовані шедеври мер Верони пообіцяв, що українці тепер зможуть відвідувати їхній художній музей безплатно.

Вл. інф.

Фото Миколи ЛАЗАРЕНКА (прес-служба Президента України).

Звалище охороняють вдень і вночі

Прикарпатські рятувальники цілодобово чергують на звалищі, куди звозять відходи з Івано-Франківська та довколишніх сіл. Полігон ТПВ розташований у лісі поблизу села Рибне, за 12 кілометрів від обласного центру. Чергування правоохоронців та пожежників відбувається за дорученням міського голови Руслана Марцінківа. Заходи зумовлені загостренням екологічної ситуації на Грибовицькому звалищі, що у Львівській області, та інформацією про те, що є ймовірність підпалу місцевого полігона. Присутній на засіданні голова ГО «Спілка добровольців АТО Прикарпаття» Василь Андріїв додав, що учасники АТО також готові долучитися до охорони сміттєзвалища.

Галина БРУХАЛЬ.

Івано-Франківська область.

Червоне світло на «зеленому кордоні»

На міжнародному пункті пропуску «Ягодин — Дорогуськ», що на українсько-польському кордоні, прикордонники Луцького загону спільно з митниками затримали велику партію антикварних речей. В автомобілі громадянин Німеччини намагався вивезти з України вісім старовинних картин, 29 підручників XVIII—XX століть, дерев'яну статуетку, підсвічник тощо. Скориставшись смугою «зеленого кордону», водій розраховував, що його прискіпливо не оглядатимуть. На правопорушника складено адміністративний протокол, виявлені речі та авто передали для подальших слідчих дій співробітникам СБУ.

Максим СОЛОНЕНКО.

Волинська область.

ФОТОФАКТ

Біля будівлі Верховної Ради України триває фотовиставка, присвячена незаконно засудженим громадянам.

На знімку: ***активіст, колишній незаконно засуджений до довічного ув'язнення Дмитро Павличенко та народний депутат України Ганна Гопко.***

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

ПЛАНЕТА

Греція стала дорогою для своїх і туристів

Коли з початком літа греки прийшли до продовольчих крамниць, то були неприємно здивовані. Ціни майже на всі товари зросли порівняно з травнем. Найбільше подорожчали хлібні вироби, усі консерви й алкогольні напої, шоколад та шоколадні цукерки. Втім, нові цінники з'явилися і на промислових товарах — одягу, взутті, меблях, домашній техніці. Продавці пояснювали обуреним покупцям, що нові ціни довелося запровадити після значного підвищення урядом податку на додану вартість (ПДВ). Саме це було однією із умов міжнародних фінансових донорів для одержання Грецією чергового траншу кредиту.

Порадувало греків, що на невеликих автозаправках ціни не підскочили, незважаючи на збільшення акцизів на бензин і дизельне паливо. Тому кожен намагався заправити свій автомобіль про запас за дешевою ціною. Власники ресторанів і таверн пообіцяли, що намагатимуться зберегти ціни на їжу на старому рівні, але випивку утримати в такому ціновому діапазоні буде неможливо: алкоголь у закладах дорожчає відчутно. Як і кава, котру тільки на пляжі можна випити за старою ціною — 3 євро.

Відтепер набагато дорожче коштуватиме проживання греків і відпочинок туристів на 11 островах Іонічного моря. Від початку червня тут було скасовано 30-відсоткову пільгу з ПДВ на всі товари та послуги. А саме низькою ціною приваблювали на острови іноземних туристів власники готелів і ресторанів.

Лише на найпопулярніші продукти в Греції — маслинову олію та маслини — уряд не зважився підняти ціни. Але це вже нікого не радує, бо в країні відчутно зросли податки на пенсії і зарплати.

Від такого підвищення податків уряд планує поповнити скарбницю майже двома мільярдами євро. Однак у результаті нововведень чимало людей похилого віку можуть опинитися за межею бідності й уряду доведеться шукати додаткові кошти для підтримання малозабезпечених.

Олександр ВЛАДИМИРОВ.

Терористи не вгамовуються

Новий теракт вчинено в Туреччині. Цього разу начинений вибухівкою автомобіль було припарковано і підірвано біля будівлі суду повіту Оваджик (провінція Тунджелі), **повідомила турецька газета Hurriyet**.

Поруч із судом розташовано і житловий будинок, де проживають співробітники судової інстанції. Від вибуху постраждали обидві будівлі. Дев'ять осіб дістали поранення, двоє госпіталізованих перебувають у вкрай тяжкому стані. Кілька пожежних команд не одну годину гасили пожежу, що виникла після вибуху.

У провінції Тунджелі оголошено надзвичайний стан і розпочато пошук терористів, які скоїли вибух.

Видання нагадує, що від початку року в Туреччині вже вчинено 11 терактів. Відповідальність за них влада покладає на бойовиків Робітничої партії Курдистану чи екстремістської організації «Ісламська держава».

У відповідь на теракт у повіті Оваджик турецькі ВПС у понеділок увечері завдали повітряних ударів по об'єктах бойовиків у південно-східній частині країни, де, за повідомленням військових, було знищено дев'ять баз, а також по їхніх укриттях у Північному Іраку. Там було розбомблено дев'ять укриттів курдів.

Олександр БІЛИК.

Берегиня Маріуполя

«Марічка, наша квіточка» — так координатора центру патріотичних сил «Новий Маріуполь» Марію Подибайло звуть волонтери і військові. Привітна, вродлива, смертельно втомлена, але незламна — така вперта маріупольська мадонна з незмінним мобільним у руках. Телефон не замовкає ані на хвилину: хто, куди, кому, коли… Непомітна для інших волонтерська кухня прифронтового Маріуполя потребує швидких та ефективних рішень.

Вишиванки проти танків

До війни — загалом усе, як в усіх. Троє дітей, робота в Маріупольському державному університеті, співуча мова як ошатна візитна картка: 25 років тому Марічка приїхала вступати на Донеччину з Тернополя, тут і залишилася. Аж поки з приходом «русской весны» 2014-го не стала раптом «бандерівкою з западенщини».

Струс мозку, зламаний ніс та покалічене око сина, якому шкільні товариші вирішили помститися за матір-«фашистку». Ряджений козак Бабай на сходах Маріупольської міськради. «Народний мер», якого, зрозуміло, ніхто не обирав. Гопники у балаклавах, обвішані зброєю. Закриття місцевого сайту 0629.com.ua. І тотальна розгубленість, що пригнічувала місто, як важка хмара перед грозою...

Але група маріупольців починає наводити мости і підтримувати армію. «Ми боялися, що військові залишать місто. Тому виїжджали в частини, що розташовані поруч. Допомагали всім, чим могли. Просили про одне: не кидати нас», — згадують активісти. У квітні 2014-го вони збирають мітинги під синьо-жовтими прапорами. У травні проводять перший в історії Маріуполя парад вишиванок. В цьому була нерозсудливість, але була й спроба красою, любов'ю, добром протистояти біді, яка звалилася на місто...

«Будемо сильними — підуть за нами»

З початком навчального року восени 2014-го старший викладач кафедри міжнародних відносин Марія Подибайло бере в МДУ останні сьому і восьму пари, щоб удень працювати у «Новому Маріуполі». Робота не припиняється навіть уночі: плетуть «кікімори», шиють дощовики, готують їжу, сортують посилки, які йдуть з усієї України... Потрібні аптечки? Будуть аптечки. Не вистачає тепловізорів? Знайдемо, у кого є. Поранені? Розвозимо по лікарнях. Окопи? Збираємо людей, закуповуємо лопати і риємо окопи — без шуму, піару і зайвих рухів.

На думку багатьох експертів-аналітиків, саме фото тисяч людей, готових захищати своє місто до кінця, вплинули на рішення російського командування залишити спроби взяти Маріуполь штурмом.

«Рік тому ми не розуміли, як багато можемо знати і вміти», — Марічкин телефон безперервно дзвонить та поповнюється новими контактами, Маріуполь вчиться відповідати на нові виклики, як-то кажуть, «із коліс». Волонтери примудряються координувати і мобілізацію, і евакуацію, і військове постачання, і тилову логістику, і інформаційний фронт. Переводять на військовий режим міські лікарні. Беруть на себе дитбудинки. Відкривають пункти для переселенців, організують харчування, одяг, житло, юридичну допомогу...

Приватна ініціатива на очах перетворюється на громадський рух, який, по суті, виконує функції влади, що продовжує перебувати в тій же розгубленості, що й на початку війни. Заданий волонтерами вектор, продиктований логікою сили, не зустрічає особливого опору, але й завзяття не викликає — так, виводить з паралічу. Ось тодішній міський голова Юрій Хотлубей, що мало не «згрішив» з «ДНР», остаточно визначається з проукраїнською позицією. Ось тодішній керівник області Тарута риє траншею під спалахи фотокамер. А ось «Метінвест», який відзначився в 2014-му млявим «мы за мир», після обстрілу мікрорайону «Східний» дисципліновано допомагає з плівкою для вікон. Активісти дали місцевій владі відчути народні настрої та спонукали її допомагати.

«Неважливо, скільки їх — захисників. Важливо, наскільки ми сильніші. Будемо сильними — підуть за нами», — переконана координатор «Нового Маріуполя».

Змусили рахуватися з громадськістю

«Перелякані патріоти сплутали карти і взяли на себе відповідальність, від якої відмовилася влада», — сміється сьогодні Марічка. І додає: віддавати завойовані позиції ніхто не збирається.

«Ви приречені рахуватися з нами, вам не зрозуміти, що ми, ті, хто виніс із дому останнє, керуємося не особистими вигодами. Моїм друзям не потрібні ані вазочки, ані грамоти. Ані інші пасочки. Не варто управляти містом старими методами, коли помінялися об'єктивні обставини. Нічого у вас не вийде, — звертається до місцевих чиновників громадська активістка. — Так, раніше ми проходили повз несправедливість, обурювалися тільки на кухнях, були байдужими. Але ми стали іншими, ми подолали страх і пообіцяли собі, що більше ніколи не буде так, як раніше. Ми самі здатні відповідати за своє місто. І в ньому нема місця пройдисвітам і негідникам. Ви ще не усвідомили, що людей більше не надуриш».

«Більшість війн — у наших головах», — переконана волонтер. Щоб боротися не з людьми, а за людей — проти руйнівних технологій — зовсім не потрібна зброя.

«Тут не було сепаратистських настроїв. Сепаратизм використовували як технологію дестабілізації, — співрозмовниця аналізує ситуацію не як волонтер, а як професійний політолог. — Дуже грамотно попрацювали з людьми. Тепер, якщо ми хочемо утримати ситуацію, нам потрібно «зшивати» простір, об'єднуватися, об'єднувати людей. Боротьба за людей — це те, чим повинні займатися і чиновники, і депутати, і військові. І суспільство в цілому. Зможемо ми захистити своїх громадян, їх права, забезпечити людей роботою, — тож зможемо захистити й Україну».

Квітці не потрібна команда, щоб розпуститися, — досить кинути насіння в землю, і воно почне рости. Волонтерам не потрібна команда, щоб сіяти добро, — це така внутрішня програма, яка ніколи не вимикається. «Поспимо після війни», — каже Марія та вирушає після чергового дзвінка туди, де потрібна допомога. Хоча, судячи з усього, «після війни» — це просто новий фронт роботи, тільки вже не такий небезпечний. Саджати ті самі квіти всім містом, а не рити окопи під обстрілами — все ж таки є різниця.

Леонід ВАСИЛЕНКО
(за матеріалами Донецького прес-клубу).

Маріуполь
Донецької області.

На знімку: Марія Подибайло.

Фото
Євгена СОСНОВСЬКОГО.

Щоб зброя перестала нести смерть на мирній території,

підприємці Старобільська запропонували свій варіант вирішення проблеми її незаконного зберігання

Він простий — виплатити винагороду тому, хто прийде в поліцію й добровільно здасть гвинтівку або гранати, які «випадково» опинилися в його руках. «Як відомо, граната колись вибухне, а рушниця вистрілить, — вважає глава Асоціації бізнесу Старобільського району Сергій Хлібосолов. — І не дай Боже, щоб у цей час наші діти були поруч!» Він знає, про що каже. Як і багато активістів суспільної організації, Сергій стояв на блокпостах у передмістях Старобільська, коли бандформування намагалися захопити районний центр у 2014 році. Тоді жителі взяли зброю й стали на захист своєї землі від «сепарів». Ця зброя в багатьох досі залишилася. Сьогодні підприємці націлені навести лад у місті, зробити життя в ньому максимально безпечним і комфортним. Понад рік тому старобільські активісти створили благодійний фонд «Оберіг», який запрацював у декількох напрямках, і один із них — роззброювання населення. Першою масштабною акцією фонду стало встановлення камер у центральній частині міста для спостереження за порушеннями правопорядку й швидкого реагування. До речі, саме завдяки інформації з цих камер були затримані люди, причетні до вбивства міського голови Старобільська Володимира Живаго.

Оголошуючи нову акцію, активісти загалом орієнтувалися щодо кількості зброї на руках у населення, але не припускали, що одержуватимуть інформацію про цілі схрони. Завдяки роботі в цьому напрямку з початку 2016-го вдалося вилучити три гранатомети, міну, сім гранат РГД-5, дві гранати Ф-1 і запали до них, п'ять запалів до ручної гранати, обріз мисливської гвинтівки, 140 набоїв різного калібру. За останні півтора місяця вже проведено дев'ять здавань зброї, у результаті яких

передано правоохоронним органам майже десяток РПГ різних модифікацій і 88 гранат, одна з них — протитанкова. Крім того, населення здало протипіхотні міни, сигнальні ракети й арсенал набоїв різного калібру — 8480 штук.

Незважаючи на те, що добровільне здавання зброї регламентується статтею 263 Кримінального кодексу України, у кожному конкретному випадку є свої нюанси, але, за словами Сергія Хлібосолова, активісти змогли знайти компроміс. «Досвід з роззброювання населення тільки здобувається, тому ця справа потребує особливого підходу, розуміння, підтримки й, безумовно, чіткої законодавчої регламентації з урахуванням усіх нюансів. Адже це так важливо, щоб зброя перестала приносити смерть на вже мирні території», — каже Сергій. Він наголошує, що власний досвід старобільці розглядають як пілотний проект. Пізніше він може бути рекомендований для впровадження в інших районах Луганської області, але для цього необхідне розроблення і відповідної програми на рівні Кабміну, і правової бази.

Павло ВОРОНЦОВ.

Луганська область.

Найгарячіші точки на Донбасі: шахта «Бутовка», Піски та Авдіївка

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Що відбувається на фронті, розповів боєць ЗСУ (місце дислокації — район с. Піски): «У нас вчора пройшла ротація. 45 днів були на передовій і стримували ворога. Новобранці склали присягу. Ми передали їм свої обереги. Загалом ситуація в Пісках складна. Ворог веде обстріли досить щільно. Гатять із мінометів, гранатометів, стрілецької зброї. Однак усе під контролем ЗСУ. Окупанту не вдасться прорвати оборону. Хвилює більше ситуація недалеко від нас — поблизу шахти «Бутовка». 10 хлопців там отримали поранення, на жаль, є 200. Їх накрили із САУ. Бетонні стіни розсипалися, як пісок. Хлопців евакуювали звідти. Що зараз там відбувається, сказати складно. Адже з побратимами зв'язок відсутній. Тож ми молимося за них. Більше додати нічого...»

На жаль, страждають від обстрілів і мирні жителі. **За інформацією прес-служби ГУ НП в Донецькій області,** у Мар'їнці під час обстрілу бойовиків дістала поранення 77-річна жінка. «Вона отримала осколкові поранення на вул. Леніна під час мінометного обстрілу бойовиків. Постраждалу доставили в лікарню Курахового», — **повідомили в прес-службі силового відомства.**

У червні в зоні проведення АТО загинули 5 військовослужбовців та 75 дістали поранення. Про це у ході зустрічі з головою Спеціальної моніторингової місії (СММ) ОБСЄ в Україні послом Ертургулом Апаканом заявив начальник Генерального штабу — Головнокомандувач ЗСУ Віктор Муженко, **повідомляє прес-служба Міноборони.**

«Україна стурбована таким зростанням інтенсивності порушень Мінських домовленостей із боку бойовиків. Очікуємо від СММ ОБСЄ в Україні практичних кроків щодо зниження рівня напруженості та дотримання Мінських угод. Збройні Сили України чітко виконують взяті на себе зобов'язання», — сказав він.

Олександр ПЕКНИЙ.

Артилеристам закупили генератор і «болгарки»

Представники 107-го реактивного артилерійського полку одержали чергову партію приладів, придбаних за кошти бюджету Кременчука.

Міський голова Віталій Малецький і народний депутат Юрій Шаповалов передали військовослужбовцям тепловізор «Пульсар», дизель-генератор, зварювальний апарат, по два ноутбуки та принтери, стільки само «болгарок», а також будматеріали. Згаданий полк постійно дислокується у Кременчуці. Однак ті подарунки на загальну суму майже 300 тисяч гривень потрібні артилеристам насамперед у зоні АТО, де вони виконують бойові завдання. За словами Віталія Малецького, для міськради пріоритетною залишається допомога саме тим військовим частинам, які розквартировані у місті.

При цьому тут не оминають увагою прохання та замовлення від інших відряджених на фронт підрозділів, у яких служать земляки. Зокрема, напередодні керівники міста передали бійцям 80-ї десантно-штурмової бригади захищений від вологи, ударів і перепаду температур ноутбук вартістю понад 102 тисячі гривень. «Польовий» комп'ютер необхідний десантникам для повітряної розвідки з використанням безпілотників. Адже звичайні ноутбуки за таких умов часто виходять з ладу...

Василь НЕЇЖМАК.

Полтавська область.

Народ, який скуштував волі й гідності, вже не буде черню

РОСІЙСЬКИЙ СОЛДАТЕ, КИДАЙ РУШНИЦЮ, ІДИ ДОДОМУ

Справедливість і загальнолюдські цінності — ці поняття для багатьох росіян, і тим паче офіційної Москви, давно під прицілом. Зброї, ненависті, пропаганди... Простіше сказати: цих цінностей немає. Як для більшості російських журналістів — стандартів журналістської етики. Достовірної, незаангажованої інформації, яка не має стосунку до пропаганди, як не було, так і немає! Російські медійники щиро радіють силовим тріумфам п'яних футбольних уболівальників (які до клінічної смерті б'ють англійців) і сподіваються, що найближчим часом Росію очікуватимуть «помітніші успіхи на світовій арені» — взяття Харкова, Миколаєва, Херсона, Одеси й... Європи. Яка середньовічна дикість — убивати неросіян, привласнювати території й радіти: «Хто сильніший — той і правий!». Але ж бажаючі захоплювати чуже, як правило, не цінують і не бережуть своє. Із днем народження, Росіє! Та, яка ще не народилася. Але в якої вже є совість.

Борис ЦЕЙТЛІН (Московська область):

— І не знаю, що сказати про війну. Хіба що пробачення попросити. Але таке хіба можна пробачити. Напевно, і не потрібно, принаймні, тепер. А побажання українцям просте — продовжувати вірити в себе і не здаватися.

Віктор ТОПАЛЛЄР (Нью-Йорк, режисер, журналіст, теле- і радіоведучий):

— Мене попросили поділитися баченням ситуації. Немає в мене ніякого особливого «бачення»... Усе це вже було. Аншлюс Австрії, захоплення Судет, боягузлива бездіяльність Заходу, нахабність агресора й загарбника, що дедалі зростає й супроводжується потужною геббельсівською пропагандою, і, як наслідок цього, — перетворення народу на радісне бидло: все це вже було, було, було...

Небажання вплутуватися у війну з Гітлером призвело тоді до зрадництва: Чехословаччину віддали на розтерзання. Сьогодні та сама підлість — за Будапештським меморандумом 1994 року США і Великобританія дали Україні гарантії її територіальної цілісності в обмін на відмову від ядерної зброї. Якщо ваші обіцянки, ваші гарантії коштують три копійки, хто віритиме вам і рахуватиметься з вами? Друзі? Вороги? Це не тільки злочин Путіна (злочинець, злодій, бандит і повинен скоювати злочини), це злочин Заходу. Сенатор Маккейн в NY Times писав, що «Сполучені Штати слабкі; а людей на кшталт Путіна слабкість провокує на дії», і зовсім справедливо зауважив, що «путінська агресія відображає зростаючу зневагу до реноме Америки у світі».

Що робити? Зброї не даєте? Війська не посилаєте? Добре, санкції... З паршивої вівці... Санкції — річ потрібна й хороша. Але жорсткі санкції, справжні, а не розмахування в повітрі кулачками. Які? Скажу. Відкликання послів, реальна загроза розірвання дипломатичних відносин. Багаторазове збільшення списку Магніцького, внесення до нього всіх депутатів злодійської думи та інших офіційних осіб. Арешт їхніх рахунків і нерухомості. Так само, як рахунків і нерухомості їхніх дівок, дітей і подільників. Заборона мовлення російських телеканалів на Заході з їх дивовижною геббельсівською брехнею, за допомогою яких вони вже перетворили більшу частину росіян на стадо баранів. Діють, треба сказати, просто за інструкціями фашистського міністра пропаганди: «Дайте мені засоби масової інформації, і я будь-який народ перетворю на стадо худоби... Щоб у брехню повірили, вона повинна бути жахаючою... Брехня, повторена тисячу разів, стає правдою». Актуально, чи не так? Якщо не помиляюся, Вінстону Черчіллю належать слова про те, що фашисти майбутнього називатимуть себе антифашистами...

А із самою (винуватий, самостійною) Україною все, звісно, непросто. «П'ята колона», яка рятує пам'ятники Леніна й обожнює Путіна, є? Є. Дика корупція є? Є. Усілякі фанатики-відморозки-погромники є? Є. Небезпека проговорити, прокрасти Майдан-2, як Майдан-1, є? Є. Лідери потужні є? Немає...

Та й до того ж Європа, куди так прагне Україна, схоже, не одержима бажанням широко розгорнути обійми: вона вже усвідомила, як обробилася за всіма статтями з Євросоюзом. Знову годувати когось? «Где деньги, Зин?» Західні німці, от, досі не отямилися, зіштовхнувшись із ментальністю німців східних, котрих десятиліття калічив соціалізм... Плюс лихо з економікою. Плюс засилля ісламістів і вся маячня «мультикультуралізму». Плюс... У сенсі, тільки встигай мінуси лічити. А тут ще й Україна звалиться в «євросім'ю» з усіма наслідками, що випливають...

І все-таки. Незважаючи на всі плюси, в сенсі мінуси, відбулося найголовніше. І найстрашніше для кремлівської банди: не бажають трикляті «бандерівці-петлюрівці-махновці» назад у «братню родину народів», під російський чобіт. Найголовніше, про що я писав, коли Майдан тільки починався: народ, який скуштував волі й гідності, вже не буде бидлом і черню. Це найголовніше. Найважливіше.

Санкт-Петербург. Пікети активістів проти війни в Україні й на захист політв'язнів.

Яна ГОНЧАРОВА (Ростов-на-Дону, активістка, координатор проекту «РосУзник»):

— Ніколи не думала, що мене може зачепити війна, що співвітчизників саджатимуть за слова і думки, що мої друзі й родичі можуть так щиро й безмежно ненавидіти. З моменту окупації Криму й початку збройного конфлікту на сході України з мого життя зникло багато людей. Вони пішли самі або я від них відсторонилася, тому що неймовірно важко спілкуватися з тими, хто так сліпо й наївно вірить телевізору. Не перебуваючи тут, у цій системі, неможливо зрозуміти, наскільки сильно й безкомпромісно працює російська пропаганда. І мені шкода, що мій голос не чують, часом навіть близькі люди. На судах у Надії Савченко я бачила кадри, зняті там, на війні. Я не знаю, як можна щиро радіти вбивству, нехай навіть і противників, не розумію, як піднімати зброю проти молодих хлопців, не можу уявити, за що там воюють росіяни — «добровольці», «захисники»... Уже давно переслідує відчуття, що я живу в нескінченному божевільному сні.

В усі жахливі, репресивні часи є ті, хто не погоджується з існуючою політикою, намагається плисти проти течії. На щастя й у нинішній Росії ще є такі люди, вони зовсім щиро й відчайдушно продовжують гребти в цьому невичерпному потоці брехні й ненависті, і іноді течія несе їх — когось у в'язницю, когось із країни. Найчастіше це гідні люди — розумні, освічені, чесні. Що чекає Росію далі? Не знаю, але, очевидно, саме такий народ потрібен владі — покірний, відданий, захоплений. Мені шкода, що дві такі близькі країни опинилися по різні боки з вини «сильних світу цього». Вони там грають, а програємо ми, звичайні люди, що прагнуть жити у мирі й спокої. Ці великі політичні ігри призводять лише до розладу між росіянами й українцями й розширення прірви, що тяжіє до безкінечності. У ці складні для нас усіх часи, мені здається, найважливіше пам'ятати, що людина — насамперед людина, а не національність, місце народження або колір шкіри. Не можна дозволяти політиці влазити в наші душі — це не наші ігри, а ігри нами. Хочу побажати миру — всім. Бути щасливими. Не здаватися й пам'ятати, за що ви боретеся, навіщо ви робите те, що робите. Усвідомленості. І як казав один мій друг — навчіться не боятися.

Юлія БЕЙК (Москва, акторка театру і кіно):

— Бажаю, щоб українці знайшли в собі сили завершити те, що почали, а саме: перетворити Україну на нормальну європейську країну. Якщо українцям удасться це зробити, то зникне дуже багато проблем. Можливо, росіяни тоді теж зрозуміють, що це можливо, і змінять свій курс. Бажаю далі робити фокус на реформаторів, залучати більше іноземних інвесторів. Захищати ЗАКОН і КОРДОНИ. Ваш колишній міністр економіки не наголошував на інвестуванні в армію. Це перше, що повинно бути при такому сусідові, як Росія, — зверніть увагу на Фінляндію.

Людмила КУЗЬМІНА (Самара, правозахисник):

— Думаю ось про що: Путін і ця його бригада божевільних зробили наймерзенніше й найпідліше, що можна зробити, — зробили ворогами, боюся, надовго, якщо не назавжди, народи, що розмовляють однією мовою. В Україні наповнює якесь космічне відчуття. Одне з одним розмовляємо, здається, різними мовами, проте одне одного розуміємо. І вони так само. Один говорить українською, інший відповідає йому російською, ледь пом'якшеною південним акцентом. І розуміють одне одного — космічне відчуття. І повторюю: злочину цьому немає прощення. А наслідки для Росії ще страшніші будуть.

Підготувала Наталя ЯРЕМЕНКО.

Фото з архіву Костянтина Єршова.

ЛИСТИ З ДОНЕЦЬКА

Корабель дурнів

Колись керівники міліції зробили майже диво: з великими труднощами і складностями привезли з Азовського моря в Донецьк корабель пристойних розмірів. Хотіли на ньому влаштувати для дітей школу моряків. Установили судно на вічну стоянку на Кальміуському водоймищі біля Палацу спорту «Динамо». Однак з якихось причин морської школи не вийшло, і було вирішено на судні влаштувати кафе з морською атрибутикою. Теж начебто непогана ідея, але й вона не прижилася.

Після цього корабель довго стояв пусткою, перетворившись на притулок алкоголіків і бомжів, і, зрештою, на ньому сталася пожежа, після чого залишився лише остов, що його заповзятливі люди нещодавно розрізали на металобрухт. На місці колишньої мрії залишилася купа сміття.

Дивлячись на рештки корабля, мимоволі напрошується порівняння його долі з долею самопроголошеної «ДНР». Так само, як і пропаще судно, ідею створення квазіреспубліки притягли здалеку і з труднощами, з великою кров'ю, ціною тисяч жертв стали утверджувати її на Донецькій землі. Гучно сповіщали населення, що це буде найдемократичніша, найсправедливіша й найбагатша у світі держава. Уся Європа заздритиме.

Однак час іде, але нічого путнього з цієї ідеї, як і з того нещасного корабля, поки що не виходить. Як у відомому анекдоті про військовий завод, де хотіли випускати цивільну продукцію, але хоч би за що бралися, все одно виходив автомат Калашникова. А все тому, що нову «республіку» будують за російськими лекалами, а там, як відомо, демократією ніколи й не пахло, країною завжди правили одноосібно князі, царі, генсеки, тепер от президент із необмеженою владою... Яка вже тут демократія!..

Сьогодні російські керівники кричать про те, що Україна, мовляв, не бажає виконувати Мінські угоди, зокрема, проводити вибори в Донбасі. А як їх, дозвольте запитати, проводити, якщо ватажки «ДНР» зі схвалення Росії заявляють, що до виборів буде допущено тільки ті партії, які підтримують «ДНР»? Ось така свобода!

Про життя населення «ДНР» і говорити не доводиться: після 10-ї вечора на вулицю не вийди — комендантська година, половину магазинів закрито, банк лише один, пошта не працює, заводи стоять, на будівництвах уже крани заіржавіли... Якщо захочеш поїхати за межі Донецька, доведеться 8—10 годин стояти на КПП. Загалом, тужливо, панове.

Ось із такою начинкою ватажки «ДНР» пригнали з Росії в Донбас свій корабель дурнів. Немає сумніву, що на місці його стоянки, тобто «ДНР» і «Новоросії», теж згодом залишиться купа сміття, але ціну ж бо народу доведеться заплатити за це велику.

Помилки завжди коштують дорого.

П. КИСЕЛЮК.

Донецьк.

Мал. автора.

Нову «республіку» будують за російськими лекалами, а там демократією ніколи й не пахло

З братами не воюють,

або Чому російсько–українські війни — не регіональний конфлікт, а прояв цивілізаційного протистояння*

Цар не бажав мати по сусідству приклад «вольностей»

Війна 1658—1659 рр.

Як Євромайдан налякав Путіна тим, що Україна розірве російські пута, так і в середині XVII ст. московський цар після перемог Богдана Хмельницького, фундатора демократичної козацької держави, не бажав мати по сусідству приклад «вольностей». Це і стало причиною російсько-української війни 1658—1659 років, розв'язаної Москвою.

— Те, що вже на першому етапі національно-визвольних змагань 1648—1654 рр. в Україні сталися революційні зміни, царський уряд сприйняв як загрозу, — зазначає кандидат історичних наук Андрій Бульвінський. — Зупинимося на найзначніших змінах. На територіях, що увійшли до складу Війська Запорозького (близько 200 тис. кв. км), було ліквідоване землеволодіння феодалів, католицької церкви, фільварково-панщинну систему і кріпацтво там, де вони існували до війни. Було завершено процес становлення козацької власності на землю, селяни здобули право продавати, купувати чи передавати наділи у спадок. Що не менш важливо, ті ж селяни отримали власну свободу, могли змінювати місце проживання і вільно переходити до іншого стану.

У загальноєвропейському контексті це був величезний прогрес. У всій Центральній, Східній та Північній Європі подібного статусу змогла добитися лише частина селян Скандинавії. Ці та інші фактори, зокрема, використання вільнонайманої праці в металургії, солеварінні, обробних виробництвах дали імпульс розвитку буржуазних відносин.

— Республіканський політичний устрій, поширення ідей свободи, виборність гетьмана, наявність вищого органу влади у формі ради Війська Запорозького, обов'язковість її рішень для гетьмана, — продовжує історик, — а також самоврядування на основі магдебурзького права, терпимість до релігійного вільнодумства робили козацьку державу чужою і ворожою Московії, що була повною протилежністю Україні. В середині XVII ст. кріпосне право в Росії, остаточно закріплене Соборним положенням 1649 р., набуло загальнодержавного характеру. В сільському господарстві домінувала «барщина», а основою політичної системи була абсолютна, нічим не обмежена монархія, що ґрунтувалася на переконанні в богообраності царя. Якщо нині в Україні заборонено вивішувати портрети керівництва країни в загальноосвітніх навчальних закладах, бо «школа має закласти в дітях здатність критично і незалежно мислити», то в РФ дедалі частіше можна побачити на мітингах плакати з надписом «Путін — цар всєя Русі», а його портрети цілують, як ікони. Державна влада в Московії завжди була сакралізована, а російський обряд помазання царя, на відміну від візантійського чи західного, уподібнював його до Христа.

На відміну від козацької України, де свобода була найвищою цінністю, у Московській державі всі піддані вважалися холопами, рабами царя. До того ж церковне життя тут набуло рис фанатизму, а в суспільному житті пропагувалися ідеали чернецтва, що формувало моральну неспроможність і лицемірство. З підвладних цареві земель люди починають тікати на сусідню, вільну, територію. Московські воєводи постійно звертаються до прикордонних полків Війська Запорозького з проханням повертати назад селян-утікачів. У липні 1651 р. розрядний приказ розсилає грамоти в Путивль, Рильськ, Севськ, Брянськ, Яблонов, Бєлгород та інші міста «від литовської сторони» з вказівкою поставити на дорогах застави, щоб не допустити переходу росіян в Україну — за кожного впійманого втікача обіцяна нагорода.

— Ще не висохло чорнило під Переяславською угодою, як розпочалося відкрите російсько-українське протистояння на території сучасної Південно-Східної Білорусі, — зазначає доктор історичних наук Віктор Брехуненко. — Це був масив земель, що мав спільний з українським Поліссям етнічний, культурний та господарський комплекс. Гетьман Іван Кунцович у 1602 році зазначав, що козацькі терени простягаються від «Могилева до гирла Дніпрового», тож Богдан Хмельницький задумав підвести під свою булаву всю Південно-Східну Білорусь. У 1648 р., у ході Національно-визвольної війни, козаки оволоділи Гомелем, Лоєвим, Річицею, місцеве населення масово покозачувалося (і раніше вихідці з цих місць йшли на Січ. — **Авт**.).

Московський цар бачив ці, чужі, землі під своїм скіпетром і, вкотре порушуючи угоди про вічний мир із своїми сусідами, в травні 1654 року на чолі 40-тисячного війська йде на Смоленськ, який йому дуже хотілося відвоювати. На Полоцьк і Вітебськ рушили війська Шереметєва, на Мстислав — Трубецького. Проти них Богдан Хмельницький виставив загони під командуванням наказного гетьмана Івана Золотаренка.

ДОСЛІВНО

У 1655—1656 рр. починає чітко вимальовуватися конфлікт між Україною та Московською державою за білоруські землі. Біла Русь, яка з найдавніших часів підпорядковувалася духовній владі київського митрополита й у якій почав активно встановлюватися козацький устрій, розглядалася гетьманським урядом як спадок княжої Київської держави, який після звільнення від польської влади цілком природно має бути об'єднаний в одній державі з козацькою територією. У той же час царський уряд рішуче наполягав на підпорядкуванні всіх відвойованих у Польщі земель дому Романових.

Андрій БУЛЬВІНСЬКИЙ,
кандидат історичних наук, в. о. завідувача відділу історії нових незалежних держав Інституту всесвітньої історії НАНУ.

Під час війни московити захопили Полоцьк, Мінськ, Вільно, після чого цар проголосив себе великим литовським князем, а козаки все ще господарювали у Жлобині, Рогачеві та інших містах. У ході війни під час облоги Старого Бихова гине І. Золотаренко. На його місце Б. Хмельницький призначає Івана Нечая.

— На початку листопада полковник Нечай, до титулу якого додається «білоруський», «могилівський», «гомельський», повідомляє князя Богуслава Радзивілла, — продовжує Віктор Брехуненко, — що він «...взяв Шклов, Головчин, Новий Бихів, Борисов. Під Могилів підступивши, місто взяв, у замку тільки бороониться Москва». Населення багатьох міст, що не бажало бути під царем, саме виганяє московські залоги й переходить на бік козаків.

Загонам Нечая вдалося взяти під свій контроль практично всю Південно-Східну Білорусь, а також частину Мінського, Вітебського і Смоленського воєводств, але не вдалося втримати. В генеральній битві під Мстиславом Іван Нечай, що мав 6 тисяч козаків, білоруської і литовської шляхти, зазнав нищівної поразки. Він з уцілілими людьми відходить до Старого Бихова. Обложене місто за шість місяців впало через голод і зраду.

— Погром у ньому був жахливий, — зазначає історик. — Міщан жорстоко катували і вбивали, інших погнали в Московію. Данилу Виговському, брату гетьмана Івана Виговського, за наказом царя «спершу розтопленого срібла в рот і вуха налили, а потім з нечуваним звірством посадили на високу палю». Івана Нечая спровадили в Сибір.

Московські війська в Білорусі з 1655 по 1667 роки викосили населення краю, наче чума. Кількість його зменшилася на 53 відсотки.

— В окремих повітах вбитих, закатованих, вивезених до Московії було значно більше половини, — каже Віктор Брехуненко. — У Полоцькому населення зменшилося на 75 відсотків, Мстиславському — на 71, Оршанському — на 69. Місто Полоцьк втратило 93 відсотки мешканців, Вітебськ ще більше, Турів, Пінськ, Могилів — понад 66.

Ось де гітлерівці набиралися досвіду, який пізніше застосували в Хатині та в українських селах.

— Про небажання жити під Москвою свідчить і тенденція переходу шляхти деяких повітів на українсько-білоруському покордонні під зверхність козаків, — зазначає Андрій Бульвінський. — Скажімо, в червні 1657 р. у Чигирині повноважні представники шляхти Пінського повіту маршалок Лукаш Єльський, стольник Адам Спітек Бжеський з товаришами від імені шляхти присягнули Богдану Хмельницькому бути у «вічному і нерозривному союзі» з Військом Запорозьким.

Протиріччя та розбіжності між українським і російським урядами постійно наростали. Із чолобитної, поданої дворянами цареві в 1648 р., дізнаємося, що російські селяни йшли на «територію свободи» сім'ями. Дворяни скаржилися, що втікачі набираються «в литовській стороні» всякої «прелести», тобто підпадають під свободолюбні впливи, а потім повертаються у Московщину, спалюють панські маєтки і вбивають своїх гнобителів.

— Самим своїм існуванням козацька держава, — каже історик, — підривала основи московської державної системи, демонструючи альтернативу суспільного розвитку. Москва побоювалася, що під впливом козацької вольниці революціонізується російське населення і захоче демократії. Ті ж самі страхи переживає керівництво РФ після Майдану.

«Зневірився зовсім у московській дружбі»

Після смерті Богдана Хмельницького, який за короткий час після переяславського договору зрозумів свою помилку при виборі стратегічного партнера і казав, що «треба відступитися від руки царської величності» і йти «хоч і під бусурмана», та шукав нових союзників у Швеції, Трансільванії і Османській імперії, царський уряд усіма силами намагається посилити військово-політичний контроль над Україною. У Москві довго зволікають із визнанням гетьманства Івана Виговського, обраного на старшинській раді в Чигирині після того, як 16-річний Юрій Хмельницький відмовився від булави, бо ж новий гетьман, як і Богдан, за визначенням одного із сучасників, «зневірився зовсім у московській дружбі». До того ж «старший брат» вимагає чималих поступок, спрямованих на ліквідацію Української держави, зокрема, намагається взяти під свій контроль вибори гетьмана і митрополита, погодити введення воєвод, підписати нові «статті», що обмежують права і вольності козаків.

— Для більшої аргументації, — каже історик, лауреат Шевченківської премії Раїса Іванченко, — наприкінці серпня 1657 р. в Україну терміново було відправлено князя Г. Ромодановського з військом. Втім, не змігши нав'язати Виговському свою волю, царський уряд вдається до шантажу — роздмухує сепаратистські настрої серед запорожців, починає підтримувати та фінансувати опозиційні сили, зокрема, не згодного з виборами гетьманом Виговського полтавського полковника Мартина Пушкаря та його проросійських прибічників, що заявили про непідконтрольність офіційному Чигирину. Крок за кроком Москва, оголосивши себе миротворцем (точно як нині), провокує і розпалює громадянську війну на Лівобережжі.

— З квітня 1658 р. російський престол, — продовжує тему Андрій Бульвінський, — почав готуватися до введення своїх воєвод в головні українські міста. Ведучи подвійну гру, Москва реалізує добре продуманий варіант урегулювання кризи, що полягав у «примиренні» повстанців і гетьмана (на словах засуджує сепаратистів, а на ділі усіляко їм допомагає. — **Авт**.), тобто в «заморожуванні» конфлікту та в збереженні в Україні сили, яка завжди може дестабілізувати тут обстановку і спираючись на яку царський уряд розраховував поступово обмежити владні повноваження козацької адміністрації та встановити свій реальний контроль над територією України.

Зважаючи на загрозу втрати частини Лівобережжя, Виговський силою придушує повстання Мартина Пушкаря. Під час збройної сутички лідер сепаратистів загинув. У цілому в братовбивчій війні, розпалений «старшим братом» з сепаратистами, полягло 50 тисяч чоловік. Невдовзі, влітку того самого 1658 р., під приводом приборкання «свавільників» (так у Москві називали прихильників Виговського; сьогодні владу, що бореться за єдність власної країни, охрестили хунтою), а насправді, щоб утримати Україну в своїх руках, у Київ прибуває князь В. Шереметєв, у Прилуки — Г. Ромодановський з військами.

— На українській землі вони поводяться, як на окупованій, — зазначає Андрій Бульвінський. — Грабежі, вбивства незгодних з російською окупацією, розсилка своїх залог у козацькі міста і усунення від влади людей Виговського, присутність у полках Ромодановського лідерів недобитої опозиції, збільшення своїх військових гарнізонів — такою була політика Москви щодо України ще понад 350 років тому. Паралелі з подіями на Донбасі більш ніж очевидні.

«Царствующий град затремтів за власну безпеку, і жах охопив його»

Після підписання Іваном Виговським Гадяцької угоди, за якою утворювався союз трьох федеративних республік — Великого князівства Руського, Польщі та Великого князівства Литовського й козацькій державі гарантувалося право на свій уряд, вільні вибори на раді гетьмана, мати державну скарбницю і карбувати власну монету, судовий трибунал, повернення православній церкві храмів і всього майна, діловодство українською мовою, вільне книгодрукування та заснування українських шкіл «стільки їх треба буде», у вересні 1658 р. офіційно дві сторони оголошують війну. Царський престол видає грамоту із закликом усунути Виговського, орієнтованого на Захід, а гетьманський уряд — маніфест до глав європейських держав з поясненням відмови Війська Запорозького від підданства царю.

Розпочинаються воєнні дії на території Білорусії, де гетьманський уряд бере під свій контроль низку міст, йдуть бої під Києвом. У грудні Виговський блокує головні російські сили під Лохвицею, змушуючи їх залишити Україну. В січні вирушає у новий похід з метою відновити частково втрачений контроль над частинами Полтавського, Миргородського та Лубенського полків. Кульмінацією війни стала Конотопська битва.

«Ранньою весною 1659 р. армія під проводом князів Трубецького, Ромодановського, Пожарського та Львова вирушила в Україну, руйнуючи і знищуючи все на своєму шляху. Під містечком Срібним Петро Дорошенко з козацьким загоном спробував зупинити величезне військо, але безуспішно. Тоді Пожарський звелів вирізати всіх до одного в містечку», — читаємо в Олени Апанович, відомого історика, лауреата Шевченківської премії, авторки книги «Козацька енциклопедія для юнацтва».

Пам'ятник українським козакам, які на чолі з гетьманом Іваном Виговським перемогли московське військо під Конотопом, встановлено на полі битви.

Трагічна доля чекала Борзну та Ніжин — загарбники міста попалили, людей побили, в тому числі багато дітей і жінок козацьких, а вцілілих відправили до Москви для обміну, продажу і шантажу (і знову самі собою напрошуються історичні паралелі між подіями тих часів і теперішніми, на сході країни).

Підійшовши до Конотопа, ворожі війська взяли його в облогу. Протягом 70 днів ніжинський полковник Григорій Гуляницький з п'ятьма тисячами козаків стримував московську армію (цей подвиг вже в наш час повторили «кіборги» в Донецькому аеропорту). Тим часом Виговський збирав сили — його об'єднане військо було значно меншим за російське. Зі своїми полками (16 тисяч), кількома тисячами найманців (поляки, серби, німці), а також ордою кримського хана Махмет-Гірея і польською корогвою Андрія Висоцького гетьман підійшов до Конотопа і 27 червня з тилу ударив по московитах. На полі бої, що відбувся на березі річки Соснівка, поблизу села Шаповалівка, полягла елітна московська кіннота.

Турецький літописець Мустафа Наїма писав: «Хоробрі воїни гналися за переможеними, били їх і брали у полон, так що з 50 тисяч чоловік ні одна душа не змогла врятуватись, щоб сповістити царя про біду».

За даними родовідних дворянських книг під Конотопом загинуло щонайменше 20 князів. Чимало загарбників потрапили у полон, серед них і Пожарський, якого Виговський передав кримському хану. А той, почувши, як князь лається і матюкається, відсік йому голову.

Звістка про повний розгром елітної царської армії була для монарха як грім з ясного неба.

— Як писав С. Соловйов, «у траурному одязі вийшов Олексій Михайлович до народу, і жах охопив Москву. Після взяття стількох міст, після взяття столиці литовської, царствуючий град затремтів за власну безпеку», — нагадує Андрій Бульвінський.

Навколо столиці рили окопи, охоплені панікою жителі втікали за 100—150 верст від Москви, і «через це багато паскудства було і душогубства», писав очевидець. Втім, українська еліта фактично відмовилася від перемоги. Виговський збирався зі своїми союзниками — татарами — йти на Москву, та раптом Іван Сірко ударив по ногайських улусах, і хан з ордою повернувся додому. До того ж переяславський полковник Т. Цюцюра намагається за підтримки Москви оволодіти булавою. Плата — відмова від прозахідної політики й повернення у підданство царя. Уже в другій половині серпня вірні Виговському війська у Переяславі, Чернігові, Ніжині за наказом самих же козацьких полковників були перебиті, змовники просять про допомогу і закликають в Україну Трубецького з рештками його армії.

Гонитва старшини за власною вигодою та втручання в українські справи Москви призвели до поділу держави по Дніпру, розрухи й зубожіння народу, до великої Руїни — так літописець Самійло Величко назвав історичну добу, що датується 60—80 рр. XVII ст. і яка закінчилася з приходом до влади державника і патріота Івана Мазепи.

Світлана ЧОРНА.
Фото автора.

** ПРОДОВЖЕННЯ. ПОЧАТОК У «ГОЛОСІ УКРАЇНИ» ЗА 18, 25 ТРАВНЯ, 1, 8 ЧЕРВНЯ 2016 Р.*

Своїм існуванням козацька держава підривала основи московської державної системи

«Щоб мешканець Чернігова бачив реальність Херсона, а харків'янин розумів події в Рівному...»

Окупація української землі відбулася не лише територіально. Разом із цією бідою змінила форму й посилилася інформаційна експансія. Як потрапляє українське слово на Донбас та у Крим, про проблеми вітчизняного інфопростору і можливості їх розв'язання розповідають журналісти Віталій Сизов та Павло Казарін.

Віталій Сизов: «Причина відсутності українського телемовлення проста — немає телевеж»

Віталій Сизов.

Громадська організація, яку я представляю, — «Донецький інститут інформації», адмініструє декілька проектів. Зокрема, «Новини Донбасу», «Донецька правда» і «Громадське телебачення Донбасу». Нині займаємося і аналітикою, ще в березні підготували таку невеличку аналітичну записку про ситуацію із мовленням українських телеканалів на тимчасово непідконтрольних територіях. За результатами опитувань, 88% населення Донецької області дивиться телебачення і саме звідти отримує новини, 51% користується Інтернетом. За 15—20 км від лінії фронту, залежно від рельєфу місцевості та інших умов, можна ще побачити українські телеканали. Однак є сірі зони, наші військові розповідають, що на передовій не бачать новин із українських джерел. Частина українських сайтів заблокована організацією «ДНР», однак це можна обійти, якщо мати бажання. Є списки сайтів для блокування, українські телеканали виключені з кабельних мереж. Хоча подекуди транслюється канал «Бігуді». Він не суспільно-політичний, а розважальний, проте український. Організація «ДНР» захопила найбільшу місцеву телевежу (350—360 м). Місто Покровськ (колишній Красноармійськ) розташоване на відстані приблизно 60 км від Донецька, але там є можливість переглядати їхні телеканали. Картинка, до слова, із якісним сигналом. Водночас проникнення з української сторони мінімальне.

У 2014 році була знищена телевежа на Карачуні, одна із трьох головних (дві інші — у Донецьку та Маріуполі). У Слов'янську телевежу теж зруйнували і досі ніяк не можуть відновити. Тому, на мою думку, відсутність українського телемовлення має цілком об'єктивну причину, не варто тут вишукувати щось інше. Фізично не існує телевеж. Організація «ДНР», за словами їхнього «міністерства інформації», володіє вісьмома телеканалами. Чотири із них головні — «Оплот», «Перший республіканський», «Новороссия», «Юніон». Із регіональних на Донеччині функціонують тільки два — ТРК «Донбас» Рената Ахметова і «ДоТБ». Що нам потрібно робити? З боку Міністерства інформаційної політики, громадських організацій, усім, зосередитися на роботі у соцмережах, адже в людей на окупованих територіях є більша зацікавленість у новинах з Інтернету. Звісно, необхідні державна політика і фінансування. Без цього проблему відсутності українського телебачення на Донбасі неможливо розв'язати. На мою думку, новостворене Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб займається тепер більше політичними справами, хоча запити суспільства значно ширші.

Свого часу я вивчав закони організації «ДНР», зокрема і щодо роботи ЗМІ. Там прописано, прямим текстом, що засновником ЗМІ можуть бути лише «органи державної влади», а фізичні чи юридичні особи матимуть змогу створювати ЗМІ тільки із 1 січня 2017 року. Чому такі дані — невідомо. Також вони декларують свободу слова, боротьбу із цензурою. За порушення цих прав наче існують якісь покарання.

Щодо преси, то на окупованих територіях випускають приблизно чотири газети — «Новороссия», «Голос республики», «Донецкий час», «Донецк вечірній». За портретами Олександра Захарченка на шпальтах одразу стає зрозуміло, що працюють видання за однією стратегією. «Новороссия» вважається опозиційною, це видно із того, що, насамперед, відсутнє зображення Захарченка, це — своєрідний виклик, і там ще був матеріал про терориста Мозгового і встановлення йому пам'ятника. Такий плюралізм ЗМІ на окупованих територіях. Україна нині роздає на блокпостах «Донецьку правду». Наша громадська організація, спільно із донецькими та луганськими журналістами, працює над наповненням цього видання.

Павло Казарін: «Потрібно чути і Донбас, і Крим, щоб перестати жити у просторі міфів»

Павло Казарін.

Наш проект «Крим. Реалії» (від «Радіо Свобода»), де я працюю, з'явився в березні 2014-го.

Спостерігаючи за останніми подіями, скажу, що ось, наприклад, до нас повернулася Надія Савченко... І вона повернулася із червня 2014 року. Ми дивимося на неї — як вона голосно розмовляє, ходить боса, вона не така, як ми. А насправді, вона — це ми зразка червня 2014-го. Її взяли в полон, коли в. о. Президента був Олександр Турчинов, а малазійський «Боїнг» ще не злетів, ще не відбулися події в Іловайську. Отже, коли ми дивимося на якісь події у минулому, оглядаємося туди, то повинні усвідомлювати — і ми були тоді іншими. Нам за роки незалежності нагадували про можливу війну, що Крим заберуть, а ми від цього радикального дискурсу відмахувалися і казали «це неможливо, бо неможливо». А 2014 року опинилися у становищі, до якого ніхто не був готовий.

Донбас тепер на ментальній карті в Україні присутній більше, ніж Крим. Це значна проблема, яка має свої пояснення. Зокрема, кількість ВПО з Донбасу становить майже 2 мільйони осіб, а з Криму — приблизно 50 тисяч. Тому мільйони створюють більший суспільний запит на Донбас, ніж десятки тисяч кримчан на півострів. Також — на Донбасі триває війна, і ми постійно чуємо новини звідти і стежимо за ними. На щастя, таких інформаційних приводів у Криму немає, однак є інші — обшуки, сфабриковані кримінальні справи. Однак це не звуки «Граду». Це все ж не означає, що Крим має залишатися таким своєрідним медіагетто. На мій погляд, 2014 року дуже скомпрометувала себе фраза «Почуйте Донбас!». Вона лунала з уст людей, що мали сумнівну репутацію. І перестали розуміти ці слова й вмикали реакцію, мовляв, досить — наслухалися. Інколи буває так: мама сказала одягнути шапку і це треба зробити, як не крути. Тут така само історія — потрібно почути і Донбас, і Крим як мінімум для того, щоб перестати жити у просторі міфів. Завдання журналістики — країні пояснювати країну, світити умовним медіа-ліхтариком у всі куточки. Щоб мешканець Чернігова бачив реальність Херсона, а житель Чернівців спостерігав, що відбувається в Луцьку, харків'янин розумів події у Рівному. У нас утворився значний дефіцит такої горизонтальної журналістики. Україна тепер нагадує мені людину, яка два десятки років пробула в комі і раптом 2014-го пробудилася і стала відчуватися себе, пробувати, як рухаються кінцівки, що вона може зробити, а що ні... Який м'яз тримається, а який — атрофувався. Починає оживати. І дуже прикро, що в цьому процесі усвідомлення і спроб відсутній Крим. Ми рідко про це говоримо. А коли говоримо, то із відтінком зловтіхи. І забуваємо, що війна розпочалася не на Донбасі, а саме в Криму. Саме там загинули перші українські військові, відбулися вияви першого волонтерства.

Ми повинні боротися із міфами про Україну. Із колегами зробили таку колективну працю —30 міфів про півострів — «Антологія сучасної кримської міфології». Нам допомагало Міністерство інформаційної політики. Ми спростовуємо ті вигадки, які поширюють у сучасних ЗМІ. Наприклад, вислів про те, що у Криму не залишилося нікого адекватного, адже усі, хто міг, виїхали на материкову Україну. Це неправда. Адже причини виїхати з Донбасу і з Криму — різні. Хороших і розумних, проукраїнськи налаштованих на півострові чимало і вони нині опинилися у внутрішній міграції, їхні голоси нечутні. Живуть, здебільшого, у соцмережах і під вигаданими іменами, адже за політичні погляди, кожен «лайк» чи поширення інформації про те, що Крим — Україна, можуть опинитися за гратами.

Христина ГОРОБЕЦЬ.

Львів.
Фото Євгена СОСНОВСЬКОГО.

ІНФОРМБЛОКАДА

Відгороджуються від слова правди

На півострові глушать українське радіо, як за СРСР глушили закордонні «голоси»

Війна за ефір спалахнула на адміністративному кордоні з анексованим Кримом. Не минуло й двох тижнів з того моменту, як у «прикордонному» селі Чонгар Генічеського району Херсонщини запустили пілотний проект FM-радіо з позивними «Слава Україні!», як окупанти почали «кістьми лягати», щоб лише кримці не могли чути правдивого слова. На прес-конференції після міжвідомчої виїзної наради в Херсоні голова Національної Ради України з питань телебачення і радіомовлення Юрій Артеменко заявив із посиланням на простих мешканців автономії, що нове радіо ФСБешники взялися глушити, як свого часу в СРСР глушили американські та західноєвропейські «голоси». Голова ж Херсонської ОДА Андрій Гордєєв додав: самопроголошена «влада» Криму в боротьбі з чонгарським медіа від Красноперекопська до Джанкоя використовує різні засоби — зокрема, виставляє працювати на його хвилі потужніші передавачі. А ті ретранслюють кремлівську ідеологічну жуйку.

Нацрада України з питань телебачення і радіомовлення спільно з обласною владою вже готується до запуску нового проекту «Мовлення громад». Розробили й «дорожню карту», згідно з якою вже до кінця року в чотирьох сусідніх із Кримом районах Херсонщини мають запрацювати передавачі місцевого радіо. Вони не тільки перекриють «чорні плями» по місцевих селах, де часом жодне радіо «не бере», а й «добиватимуть» до суміжних населених пунктів на окупованому півострові.

Проте на Херсонщині дедалі частіше лунають заклики у відповідь глушити й російські пропагандистські канали. Вони заборонені в Україні, але з Криму таке мовлення покриває чи не половину регіону. Приміром, передачі телеканалу Міноборони РФ «Звезда», де сепаратистів виставляють героями, а українців — фашистами, упевнено приймають аж у селі Тарасівці сусіднього з обласним центром Олешківського району. Люди обурені, що ця кривава каламуть настирливо лізе в очі, і хочуть її позбутися. «Є шар роботи для глушіння — це сто відсотків», — визнав на прес-конференції голова Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення Юрій Артеменко.

От тільки займатися технічним боком цієї роботи повинна аж ніяк не Нацрада, а можливо, Міноборони України. Адже пропагандистські телепередачі теж є зброєю, причому масового враження.

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.

Херсон.

Журналісти в зоні конфлікту: «Не нашкодь»

Майже 200 журналістів і представників громадських організацій зібрав другий «Донбас медіа форум» у Маріуполі. Темою дводенних дискусій стали журналістика в кризових регіонах та різні аспекти роботи медіа під час висвітлення бойових дій на сході чи їх наслідків. Зокрема, учасники говорили про те, як розпізнати дезінформацію та перевіряти дані, як протидіяти інформаційній агресії та дотримуватися професійної етики.

«Усі ці роки держава намагалася перекласти функції протидії пропаганді на плечі журналістів. Так, журналісти й громадські організації виконують багато невластивих їм функцій, які не виконували б в мирних умовах. Але далі так не може тривати. Проблема потребує комплексного, а не точкового розв'язання», — переконана виконавчий директор громадської організації «Детектор Медіа» Діана Дуцик.

«Після того як військові відвоюють землі, належить воювати за уми й душі людей. І це на роки. Безглуздо називати сепаратистськими землі, так само безглуздо називати так і людей. Пропаганда — це спосіб будь-якої політичної сили обстояти своє бачення ситуації», — зазначив блогер та громадський активіст із Молдови Сергій Ільченко.

Організаторами форуму стали Донецький інститут інформації, Інститут демократії імені Пилипа Орлика та Донецький прес-клуб. Найбільші суперечки викликало питання незалежності журналіста під час війни. Чи мають медіа залишатися осторонь, чи, навпаки, мобілізувати читачів, слухачів і глядачів? Чи повинні подавати погляди противника, цитувати лідерів протилежної сторони конфлікту? Однозначної відповіді на такі питання немає. Проте більшість колег переконана: у мас-медіа, як і у лікарів, — одне гасло: «Не нашкодь».

А ось у чому журналісти одностайні — так це в тому, що потрібно ширше і докладніше висвітлювати життя соціальних груп, пов'язаних із війною: бійців АТО, переселенців, мешканців окупованих територій, волонтерів. «На окупованих територіях люди залишаються постійно невидимими. Нам показують колаборантів, хтось там вийшов на мітинг — і ми це обговорюємо. Ми вивели в зону невидимості українських патріотів», — зауважила доктор історичних наук, публіцист Олена Стяжкіна.

Учасники форуму ухвалили резолюцію, в якій, зокрема, рекомендували владі забезпечити доступ громадян на окупованих територіях, а також у прифронтових, прикордонних та віддалених місцевостях до українських ЗМІ. На думку учасників, знизити рівень конфліктності та відновити довіру до медіа може збільшення кількості публікацій і сюжетів, зокрема, про успішні історії переселенців чи подання прямої мови мешканців окупованих територій. Крім того, журналісти вважають за потрібне, щоб держава розробила довгострокові стратегії підтримки розвитку місцевих ЗМІ, засновані на оцінці потреб.

Ліна КУЩ.

Фото Євгена СОСНОВСЬКОГО.

На знімку (зліва направо): соціальний психолог Олег Покальчук, доктор історичних наук Олена Стяжкіна, блогер і громадський активіст Сергій Ільченко.

Генерал-майор Олег СТРУЦІНСЬКИЙ: «Кошти на відновлення військової техніки та озброєння збільшилися у рази»

Повітряні Сили сьогодні належать до єдиного виду Збройних Сил України, що несе бойове чергування з протиповітряної оборони і виконує бойове завдання з охорони державного кордону України у повітряному просторі, протиповітряної оборони важливих державних об'єктів та припинення протиправних дій повітряних суден у небі. Бойові обслуги авіаційних, зенітних ракетних та радіотехнічних підрозділів несуть чергування і забезпечують недоторканність майже семи тисяч кілометрів повітряного кордону України, здійснюють контроль за перельотами літаків через держкордон з дев'ятьма країнами. Щодень понад 4 500 осіб особового складу та майже 450 одиниць озброєння і військової техніки залучаються до бойового чергування. Про те, як Повітряні Сили проводять 2016 рік, розповідає генерал-майор Олег Струцінський — начальник штабу — перший заступник командира Повітряного командування «Захід».

— Цей рік, 2016-й, оголосили роком Повітряних Сил у Збройних Силах України. Як це відбивається на справі?

— Верховний Головнокомандувач — Президент України — визначаючи завдання будівництва Збройних Сил і враховуючи важливість Повітряних Сил у забезпеченні обороноздатності нашої держави, і зважаючи на досвід застосування їх у зоні АТО, у січні визначив 2016-й роком Повітряних Сил України.

Це передбачає підвищення ефективності застосування цього виду збройних сил. Тут маємо на увазі оновлення засобів протиповітряної оборони. Також цьогоріч у рази збільшили кількість коштів, спрямованих на ремонт та відновлення нашої військової техніки та озброєння. Це становить понад три з половиною мільярда гривень. На жаль, сьогодні ми не можемо говорити про те, що за ці гроші абсолютно відновиться парк і авіації, і зенітно-ракетної техніки, і радіотехнічних військ. Тому спершу оновлюємо наявне, модернізовуємо освоєне і розпочинаємо відновлення тієї техніки, яка ще не модернізована. Ресурси озброєння та військової техніки знаходяться на граничних термінах експлуатації. Ми повинні відійти від користування технікою, яка була випущена на території Російської Федерації. До речі, комплектуючі елементи і деталі до неї досі виготовляють у Росії. Раніше ми співпрацювали із цією державою, купували запчастини для відновлення оборонних комплексів. Зараз, у час війни, не користуємося їхніми послугами.

— А як щодо авіації у Повітряному командуванні «Захід»?

— Нині використовуємо більше 35 модернізованих літаків. Зокрема, це МіГ-29, СУ-25. Незабаром розпочнемо відновлення СУ-24, середні ремонти зенітно-ракетних систем С-300 — із продовженням ресурсу до семи років, для комплексів «Бук» по технічному стану (продовження ресурсу до п'яти років), для всіх типів зенітно-керованих ракет — зі збільшенням до 30 років. Дещо краще становище радіотехнічних військ, адже цьогоріч маємо змогу отримати не лише модернізовані, а й нові зразки радіолокаційної техніки...

— Зараз ми говоримо про техніку. А що приносить цей рік для особового складу?

— Рік Повітряних Сил для особового складу повинен стати часом набуття бойових спроможностей щодо виконання завдань у складі об'єднаних угрупувань військ як в місцях постійної дислокації, так і у зоні АТО, аби кожен міг замінити один одного у бою. Всі Повітряні Сили залучаються до бойового чергування в системі протиповітряної оборони. Для керівного складу передбачені завдання із планування та управління підпорядкованими військовими частинами.

«Також ми здійснюємо чимало заходів не лише упродовж року, а й зокрема до Дня Повітряних Сил, відзначаємо його у першу неділю серпня. Наприклад, у соціальних мережах наші колеги прес-офіцери започаткували флешмоб, до якого може долучитися кожен охочий. Користувачі Інтернету розміщують у себе на сторінках фото на відповідну тематику і записи із хештегом «ПовітряніСилиНеймовірні». Розпочинається запис словами «Повітряні сили — це...», і кожен пише щось від себе. Інтернет-захід уже став популярним і щодень як військові, так і громадяни України, яких вони оберігають та захищають, долучаються до акції і підтримують таким чином наше військо», — розповіла прес-офіцер повітряного командування «Захід» Ірина Баранова.

Христина ГОРОБЕЦЬ.

Львів.

Фото надане прес-центром Повітряного командування «Захід».

Табло

Футбол. Євро-2016. Фінальний турнір. Груповий раунд. **13 червня.**

Група D.

Іспанія — Чехія. 1:0. Тулуза. Муніципальний стадіон. 29 400 глядачів. **Рефері** — Шимон Марчиняк (Польща). **Гол:** Піке, 87.

Група Е.

Ірландія — Швеція. 1:1. Сен-Дені. «Стад-де-Франс». 73 419 глядачів. **Рефері** — Милорад Мажич (Сербія). **Голи:** Гулаган, 48 — Кларк, 71 (у власні ворота).

Бельгія — Італія. 0:2. Ліон. «Стад-де-Люм'єр». 55 408 глядачів. **Рефері** — Марк Клаттенбург (Англія). **Голи:** Джаккеріні, 32, Пелле, 90+3.

Іспанія порушила традицію і виграла

Чинні чемпіони Європи, іспанці, ніяк не могли зламати оборонний «бетон» чеського замісу. І лише під завісу матчу їм вдалося вирвати мінімальну перемогу.

Команда Іспанії під керівництвом Вісенте дель Боске привчила своїх прихильників до того, що довго запрягає і доволі повільно вкочується в турнір. На жодному із трьох попередніх великих футбольних форумів під орудою названого наставника «червона фурія» не вигравала на старті. Тому зустріч із Чехією для піренейців, як і очікувалося, була надто важкою.

Протягом усього поєдинку іспанці мали колосальну перевагу. Вони, як завжди, контролювали м'яч понад сімдесят відсотків ігрового часу, створили чимало гостроти біля воріт суперника. Але пробити воротаря Петера Чеха, котрий у процесі матчу впіймав кураж, їм ніяк не вдавалося.

Чехи, своєю чергою, контратакували вкрай рідко й лічені рази по-справжньому потурбували Давида де Геа. Він зіграв здорово в тих ситуаціях, коли біля його воріт ставало спекотно.

Утім, чехи цілком могли втримати «суху» нічию, але іспанці за кілька хвилин до завершення основного часу таки здійснили задумане, конвертувавши свою тотальну ігрову перевагу в переможний забитий м'яч. Відзначився Жерар Піке **(на знімку внизу)**. Уперше з Євро-2008 збірна Іспанії почала великий турнір з виграшу.

***

Чеський тренер Павел Врба попри мінімальну поразку залишився задоволений грою підопічних:

— Знали, що збірна Іспанії — фаворит нашого протистояння. Ця зустріч мала стати тестом для нас. Наші футболісти контролювали м'яч і мали моменти. Тому особливо прикро пропустити наприкінці зустрічі. Чехія грала на максимумі та могла забити. Але я задоволений своїми гравцями.

***

Усупереч очікуванням, Швеція й Ірландія подарували змістовний і яскравий футбол. Відносно рівні суперники, котрі розуміли, що набрати очки в інших матчах буде складно, вийшли боротися за перемогу.

М'яч краще тримався у шведів, але моментів створювали набагато більше ірландці. Ще в першому таймі вони могли пару-трійку разів засмутити Андреаса Ісакссона. Запам'яталося влучення в поперечину Джеффа Гендріка. А в самому дебюті другого тайму сольний прохід Шимуса Колмена й разючий завершальний удар Веслі Гулагана принесли успіх Ірландії.

Потім настала черга шведів підвищити темп. Ірландці, здавалося, вистояли під першою хвилею натиску, але коли другий тайм перевалив за екватор, пропустили після не менш ефектної флангової атаки у виконанні шведів. Причому м'яч у власні ворота зрізав Кіран Кларк після прострілу Златана Ібрагімовича.

Обидві команди видали ще по серії атак у надії вирвати перемогу, але під завісу змирилися з результатом. Шукати щастя тепер доведеться, змінивши оборону, бо попереду — зустрічі з серйознішими суперниками.

***

Одним із головних розчарувань турніру вже зараз можна назвати Бельгію. Від неї чекають багато чого, але вже в матчі з міцною Італією хвалена бельгійська потенційно талановита і гостра атака показала себе групою безпомічних виконавців.

Солідні суперники довго придивлялися один до одного. Бельгійці більше метушилися, почали захоплювати територію. Натомість терплячі італійці спокійно пережили цей тиск і контратакою відкрили рахунок. Атаку ефектно завершив Емануеле Джаккеріні **(на знімку вгорі)**.

Після цього могли спокійно ще й збільшити перевагу. Однак до кавалерійських наскоків не дійшло. Навпаки, була виважена гра і вичікування моментів для контрвипадів.

До перерви бельгійська збірна не могла розкачатися і вийти на потрібний темп дій. Це була якась розрізнена група: хтось періодично випадав із командних намагань, хтось пнувся зі шкіри. Відтак, у цілому нічого не виходило. Але після години гри бельгійцям удалося продертися ближче до воріт видатного майстра — 38-річного Джанлуїджі Буфона. Однак це стало додатковим приводом для ще більшого захоплення злагодженими і вправними діями оборони італійців.

«Блакитна ескадра» чудово і дуже чітко зіграла проти знервованого суперника, який, стрімголов кидаючись уперед, так і не зміг пробити відлагоджену оборону. А в компенсований час «червоні дияволи» ще й програвали контратаку, яку завершив Граціано Пелле.

Отже, перше враження таке, що збірна Бельгії поки що не реалізувала свій ігровий потенціал і на третину. Натомість Італія показала зразки своєї найкращої гри.

Фото uefa.com.

За кулісами подій

Звичайно, невдача в поєдинку з німцями засмутила збірну України і її численних прихильників. Але, як уже наголошувалося, життя триває. Треба налаштуватися і постаратися показати себе, так би мовити, в усій красі в матчах проти північних ірландців та поляків.

З першими ми зустрічаємося завтра в Ліоні на «Стад-де-Люм'єр». Початок поєдинку о 19:00 (за київським часом). Його транслюватиме наживу канал «Україна».

До речі, матч другого туру в групі С між Україною та Північною Ірландією обслуговуватиме рефері Павел Краловець. Його асистенти — Роман Слішко і Томаш Мокруш. Додаткові помічники — Петр Арделяну та Мігал Патак (уся бригада з Чехії). Функції четвертого судді виконає грек Тасос Сідіропулос.

Наш суперник, нагадаємо, в першому турі мінімально поступився Польщі — 0:1. І зрозуміло, плекає надію на перемогу над нашими хлопцями, щоб реабілітуватися в очах прихильників. Відступати їм, як і нам, вже не можна.

— У матчі з Україною ми гратимемо по-іншому, — розповів тренер «біло-зелених» Майкл О'Ніл. — Від Польщі постійно йшла загроза від Левандовського та Міліка. Україна — потужна команда в усіх лініях, тому нам потрібно постаратися швидко адаптуватися до її стилю гри. Він сильно відрізнятиметься від польського. Тому ми повинні стати сильнішими, щоб взяти очки у зустрічі другого туру. Поразка від поляків не вплине на наші плани.

***

Воротар збірної України Андрій П'ятов **(на знімку)** вийшов на перше місце за кількістю сейвів на чемпіонаті.

У матчі проти збірної Німеччини Андрій сім разів відводив загрозу від наших воріт, що дало йому змогу зберегти лідерство за цим показником.

***

Французька поліція провела обшуки в номерах представників Всеросійського об'єднання вболівальників, які приїхали підтримати збірну на Євро-2016, і вилучила у них увесь алкоголь.

Готель, де проживають керівники ВОВ, відвідала значна кількість поліцейських з автоматами. Вони буквально заблокували приміщення, перекрили поверхи, вартові порядку входили до помешкань за допомогою ключів покоївок, які відкривають усі номери.

Більшість людей у цей момент були відсутні. А ті, хто перебував у готелі, пройшли відповідну процедуру: до них входили автоматники, будили, причому за допомогою свистків, фотографували, забирали документи, переписували дані, проводили роз'яснювальні бесіди. Ну, про конфіскацію спиртного ми вже згадували.

За безлади на матчі Євро-2016 Англія — Росія російський футбольний союз оштрафовано на 150 тисяч євро. Окрім того, збірну Росію умовно дискваліфіковано до кінця чемпіонату, інформує УЄФА.

Умовна дискваліфікація перетвориться на реальну у разі повторення інцидентів на інших матчах Росії у Франції.

***

Але не тільки англійці та росіяни потрапили під гарячу руку Союзу європейських футбольних асоціацій. УЄФА відкрив також дисциплінарні справи проти Турецької футбольної федерації і Хорватського футбольного союзу за неналежну поведінку фанатів на матчі між збірними цих країн у першому турі Євро-2016.

Як повідомляється на офіційному сайті організації, турецькі вболівальники використовували піротехніку і кидали сторонні предмети на поле. У використанні піротехнічних виробів також звинувачується і хорватська сторона. Крім цього, під час поєдинку хорватський фанат вибіг на поле.

Набешкетували й прихильники збірної Албанії під час матчу з Швейцарією. Всі згадані справи розглянуть 21 липня.

Фото Євгена КРАВСА (з Франції, спеціально для «Голосу України»).

У НОМЕР

Турнірна хроніка

Плавання. Барселона (Іспанія). На третьому етапі міжнародного турніру «Маре Нострум-2016» українець Андрій Говоров здобув дві золоті медалі, й обидві — з рекордами України. Киянин фінішував першим на дистанціях 50 м батерфляєм (23,16) і 50 м вільним стилем (21,61).

Нагадаємо, що на попередньому етапі в Монте-Карло Андрій також виграв два «золота» на цих дистанціях.

Кінний спорт. Сопот (Польща). Кубок націй Євродивізіону 2 (Furusiyya FEI Nations Cup), п'ятий етап. Збірна України з конкуру втретє перемогла у цих змаганнях.

Наші вершники від самого початку голосно заявили про себе у серії 2016 року. Спочатку вони посіли друге місце на першому етапі в австрійському місті Лінці, а вже за тиждень, 14 травня, у Словенії вони на 4 штрафні очки випередили найближчих суперників, іспанців, і святкували перемогу.

Данський Оденсе також приніс успіх українській команді: із загальним підсумком у 12 ш.о. вони перемогли на третьому етапі.

І тепер, маючи три перемоги та максимально можливу кількість очок (300), збірна України не лише гарантовано потрапила до фіналу Кубка націй, котрий відбудеться в іспанській Барселоні 22—25 вересня, а й достроково перейшла до Суперліги Євродивізіону 1.

Після першого раунду п'ятого етапу, в якому взяли участь 15 команд, українські конкуристи — Ульріг Кіркгоф на Prince de la Mare, Ференц Сентірмай на Chadino, Кассіо Ріветті на Fine Fleur du Marais і Рене Теббель на Giljandro van den Bosrand — ділили перше місце з командою Австрії, завершивши виступ без штрафних очок.

У другому раунді австрійці отримали 9 ш.о. Після виступу трьох наших вершників команда мала 4 ш.о., тож Рене Теббель відмовився від участі й українська збірна посіла перше місце з підсумком 4 ш.о.

Теніс. Галле (Німеччина). Турнір серії АТР 500. Трав'яне покриття, призовий фонд 1 700 610 євро. Українець Сергій Стаховський вийшов до другого раунду.

У першій зустрічі киянин обіграв американця Деніса Кудлу — 7:5, 4:6, 6:3. Матч тривав майже дві години. Стаховський зробив 19(!) ейсів. На рахунку Сергія три реалізовані брейк-пойнти.

Наступним суперником Стаховського стане 5-й сіяний Давід Гоффен з Бельгії.

Баскетбол. Тревізо (Італія). Турнір збірних (U-20) Adidas Eurocamp. Приємно, що наші хлопці були незайвими на цьому святі. На старті в упертій боротьбі вони поступилися All Star Tem — 59:75 (15:14, 17:29, 19:16, 8:16). Після цього були переконливі перемоги.

Україна — Франція. 75:55 (17:11, 19:16, 24:12, 15:16). Україна — США. 99:91 (27:10, 26:25, 21:29, 25:27). В останньому матчі Олександр Корбець із «Черкаських Мавп» приніс команді 33 очки!

Знайшли місце для стадіону «Таврії»

Влада Херсона планує передати для будівництва стадіону сімферопольської «Таврії» спорткомплекс «Освіта». Про це заявив депутат Херсонської обласної ради Микола Ставицький у коментарі для прес-служби облради.

«Обговорено питання про ремонт спортивних шкіл, які перебувають на балансі обласної ради у Херсоні. Зокрема, це ДЮСШ «Освіта», де планується передати недобудовану споруду спортивному клубу «Таврія» (Сімферополь)».

Раніше для будівництва стадіону «Таврії» за програмою УЄФА «Хет-Трик» виділялася інша ділянка у Таврійському мікрорайоні. Але місцева влада так і не змогла його передати на баланс обласної федерації футболу, як того вимагає УЄФА.

Сьогодні в Україні мінлива хмарність, короткочасні дощі, грози. Вітер південно-східний з переходом на західний, 5—10 м/с. Температура вночі 13—18 градусів тепла, у Карпатському регіоні — близько 10. Вдень 23—28 градусів зі знаком плюс, у Карпатах — 17—22 вище нуля.

ЦЬОГО ДНЯ, 15 ЧЕРВНЯ

1918. Пішов з життя Сергій Скадовський — український поміщик польського походження, громадський діяч, благодійник, засновник Скадовська Херсонської області. **1941.** Народився Іван Миколайчук — український кіноактор, кінорежисер, сценарист. Лауреат Шевченківської премії (1988, посмертно). **1984.** Указ президії Верховної Ради СРСР «Про оголошення 1 вересня всенародним святом — Днем знань». **1993.** У Києві розпочала роботу Міжнародна конференція з проблем паливно-енергетичного комплексу в Україні. Організаторами конференції стали уряд України, Світовий банк та Європейський банк реконструкції і розвитку.

Був і піхотинцем, і кулеметником

ВЕРВЕЧКА ПАМ'ЯТІ

Ветеран Другої світової війни і праці Микола Макарович Сидорчук розміняв дев'ятий десяток, проте й нині до дрібниць пам'ятає кожен день воєнного лихоліття...

П'ятнадцятирічний Миколка саме був на базарі, коли почув страшну новину. Кинув усе і відразу побіг додому. Родина — три брати і двоє сестер — згорьовані й мовчазні сиділи у хаті. На другий день почалася мобілізація. Усіх чоловіків забрали до армії. Микола продовжував працювати у колгоспі їздовим.

До Краснопілки окупанти ввійшли 22 липня 1941 року. Нагнали тоді військової техніки, розбили пам'ятники, що були в центрі села, самі поселилися у хатах заможніших селян. Спека була неймовірна, німці купалися посеред дворів у ночвах і великих дерев'яних діжках. Реготали від задоволення, веселилися. Допоки однієї ночі їх не потривожив загін наших прикордонників. Та сили були нерівні, прикордонники відступили.

Село ніби вимерло. Окупанти почали виловлювати молодь і відправляти до Німеччини на примусову працю. Миколі двічі вдалося втекти, а от старший брат Сергій таки побував на тяжких роботах у шахті.

11 березня 1944 року радянські війська визволили Краснопілку. А 14 березня польовий військкомат призвав усіх дорослих, зокрема, й Миколу Сидорчука. Зброї молоді не дали, її просто не було. Сяк-так одягли у стару форму. Перші дні новобранці перебивалися мізерними домашніми харчами. Місяць їх вчили воювати, а потім завантажили у військовий ешелон і відправили до Красноярська, в сержантську піхотну полкову школу. Сидорчук, як інші земляки-ровесники, навчався там три місяці. Невдовзі їхні фронтові дороги розійшлися. Сидорчук потрапив у медичну роту. Разом із іншими санітарами виносив з поля бою поранених.

Пізніше брав участь у визволенні Білорусі та Литви, дійшов до Німеччини. Пригадує, як з товаришами дивувалися умовам життя німців. Повсюди капітальні асфальтовані дороги, будинки газифіковані, у льохах — домашня консервація: тушонка, овочі й фрукти. У себе ж такі харчі почали готувати тільки у 1960-х роках...

Першу нагороду Микола Макарович отримав у січні 1945 року — медаль «За бойові заслуги». Був і піхотинцем, і кулеметником, воював із протитанковою рушницею у руках, бойовий комплект якої важив 10 кг.

Тоді, у січні останнього року війни, дістав тяжке поранення: вибуховою хвилею його збило з ніг, знепритомнів. Через якийсь час отямився, схопився за ноги, голову, обмацав руки — живий...

Майже п'ять довгих місяців лікувався у госпіталі в Казахстані. Досі носить два осколки в легенях.

Після демобілізації працював на різних посадах у колгоспі, виростив двох синів і доньку. Нині має чотирьох онуків і правнучку.

Юрій КОВЧ.

Краснопілка — Гайсин Вінницької області.

До фронтовика Миколи Сидорчука завітали голови районної та міської організацій інвалідів війни Павло Очеретнюк та Леонід Гоц.

Фото автора.

ВІЛЬНИЙ МІКРОФОН

Шлях до демократії

Ми багато говоримо про демократію! Начебто й живемо при ній, але давайте подумаємо, що насправді означає це слово.

Нині у високорозвинених країнах досягнення науково-технічного прогресу (НТП) успішно служать їх розвитку та добробуту громадян.

У нас із досягненням НТП стан здоров'я нації лише погіршується, відбувається спад більшості галузей народного господарства. Добробут людей праці падає, а злочинність зростає. Економіка країни погіршується. Без докорінних змін у державі нам не обійтися. І це не пророцтво, і тим паче не вигадка.

Нам необхідний закон «Про розвиток демократії». І починати слід з тих людей, за чий рахунок живе багато інших, тобто з простих робочих і селян.

Згідно із законом, через профспілки створити ради трудових колективів на всіх державних і приватних підприємствах із суворою забороною брати в них участь усім керівникам та керівним підрозділам підприємств.

Одночасно, оскільки наша країна по своїй суті аграрно-промислова, розпочати створення двох демократичних партій, незалежних одна від одної, але які захищатимуть свої спільні інтереси. Наприклад, демократична партія трудящих та аграрно-промислова партія.

Відповідальною за втілення закону в життя має бути Верховна Рада, а головним виконавцем у створенні цих демократичних партій призначити одну із поважних у народі партій, наприклад Радикальну партію О. Ляшка. І лише із втіленням у життя закону про розвиток демократії можна буде говорити про розпуск злочинних профспілок, повну і справжню демократію та демократизацію суспільства.

Олександр ГАЄВСЬКИЙ.

Житомирська область.

ФОТО З КОНВЕРТА

— А у нас — канікули!

Фото Сергія КАСІМОВА.

Первомайськ Миколаївської області.

Хочемо навчатися у нашій школі

ДУМКИ ВГОЛОС

Ми, батьки учнів Водянської ЗОШ I—III ступенів, звертаємося до газети, щоб захистити нашу школу, залишити її відкритою для навчання дітей.

Наше село Водяне розташоване за 25 км від райцентру у такому місці, що, як кажуть, ні виїхати, ні приїхати. Маємо власну оновлену школу, тож певний час були спокійні, бо дітям було де навчатися. Та протягом кількох останніх років постійно тривають розмови про закриття школи. Це лякає й обурює! Бо в нашому класі що не сім'я — то багатодітна чи малозабезпечена, чи і те, і друге разом.

Якщо дітей возитимуть до іншої школи, то їм потрібно буде прокидатися о 6-й ранку, їхати далеко, а повертатися пізно ввечері. Час, проведений у дорозі, виснажуватиме! Коли дітям вчити уроки, відпочивати?! І так щодня. Про яке навчання вони думатимуть?..

Для чого це робиться? Мабуть, щоб за рахунок однієї закритої школи поповнити бюджет іншої? А куди подіти саму школу?..

Будівля має два великі двоповерхові корпуси. Другий корпус добудовали у 1990-х роках. Водночас зробили реконструкцію всієї школи. Обладнали газову котельню. Діти обідають у новій великій їдальні з усіма вигодами.

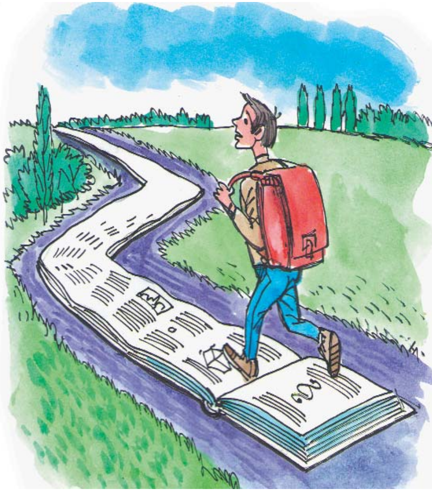

Наша школа доглянута і чиста. Щороку за допомогою батьків у класах проводять косметичні ремонти.

Кваліфіковані та турботливі вчителі не залишають без уваги жодної дитини. Старанні техпрацівники дбають про чистоту школи та порядок прилеглої території. А сумлінні кухарі годують учнів смачними обідами.

І таку школу збираються закрити...

В. ШУТОВА, В. КОВНІР, О. БОЖКО, Т. ПОЛОЖЕНЦЕВА,
батьки учнів 9-го класу.

Водяне Покровського району Дніпропетровської області.

Мал. Миколи КАПУСТИ.

Листи читала Оксана КАЛУГІНА

Над номером працювали: Віктор БОНДАР, Алла ДОДАТКО, Сергій ЛАВРЕНЮК.

Редколегія: Леонід **БРОВЧЕНКО,** Анатолій **ГОРЛОВ,** Сергій **ДЕМСЬКИЙ,** Віталій **ЖЕЖЕРА,** Іван **ІЛЛЯШ,** Світлана **ПИСАРЕНКО,** Віталій **СУДДЯ.**

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

(р) Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Передплатні індекси та передплатна ціна на 2016 рік
Для фізичних осіб:
40224 — 20 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота);
08775 — 16 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).
Для підприємств і організацій:
60955 — 50 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 60000.

Друк: ТОВ «Мега-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15 www.mega-poligraf.kiev.ua

Зам. 48057

Макет, верстка — редакція газети «Голос України».

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — **загальний**
reklama@golos.com.ua — **відділ реклами**
let@golos.com.ua — **відділ листів**
foto@golos.com.ua — **відділ ілюстрацій**

Сайт — www.golos.com.ua